

Громадська думка про правотворення

/Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації/

№ 1
(квітень 2011 р.)

ЗМІСТ:

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	4
РЕЗОНАНСНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ.....	9
НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ	12
ВІДГУКИ	23
Законопроект «Про експорт зерна».....	23
Законопроект «Про державну службу»	27
Законопроект «Про мови».....	29
Законопроект «Про легалізацію зарплат»	31
Пенсійна реформа	34
Інше.....	36
КОМЕНТАРІ ЗАРУБІЖНИХ ЕКСПЕРТІВ.....	41
ДІАЛОГИ	45
ЩОДЕННИК БЛОГЕРА.....	49
ДО УВАГИ ДЕРЖСЛУЖБОВЦЯ	57

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ

Податковий кодекс України остаточно набрав чинності

З 1 квітня в повному обсязі набрав чинності Податковий кодекс, а саме увійшов у дію його III розділ, який запроваджує нові правила оподаткування прибутку підприємств. Саме прибуток на податок є другим за важливістю з погляду поповнення державного бюджету, поступаючись тільки ПДВ.

Головними новаціями на останньому етапі стали змінення порядку визначення доходів і витрат; зменшення ставки податку на прибуток з 25 % до 23 %, збільшення бази обкладення цим податком. Значних змін зазнали положення, що регулюватимуть питання амортизації, – підприємствам одних галузей будуть надані пільги, а іншим – податкові канікули. Держава дозволяє бізнесу п'ять років не платити податок на прибуток за умови, що працювати доведеться не за спрощеною, а за загальною системою оподаткування, із значною кількістю щомісячних звітів. Тут варто зауважити, що підприємців лякає складна звітність. Крім того, річний обіг не повинен перевищувати 3 млн грн, а кількість найманих працівників – 20 осіб.

До позитивних моментів можна віднести зниження відрахувань на прибуток на 2 %, а також об'єднання бухгалтерської і податкової звітності. Ці нововведення, на думку влади, дадуть можливість перекрити тіньові схеми, збільшити доходи бюджету і в той же час стимулювати розвиток бізнесу. Проте вони зіграють на руку, у першу чергу, великому бізнесу.

Також набирає чинності стаття ПК, згідно з якою підприємствам заборонено включати в собівартість витрати на оплату товарів, робіт і послуг тим, хто є на спрощеній системі оподаткування. Тепер вони повинні включати їх у свій прибуток і, відповідно, платити податки, що робить роботу з тими, хто працює за такою системою, не досить вигідною. Отже, для дрібних підприємців нововведення не однозначні.

Імовірний варіант розвитку подій:

Замглави Держподаткової служби О. Клименко:

«Введення в дію ст. 139 Податкового кодексу не справить серйозного впливу на малий бізнес. Лише 170 тис. «спрощенців» з 1,1 млн можуть закрити свій бізнес. Це саме «мінімізатори», що працюють на тих самих підприємствах, яким і надавали різні послуги – бухобліку, аудиту, консалтингу. Вони одержували по основному місцю роботи мінімальну зарплату (основну суму цим людям платили за договором підряду, що давало змогу підприємству економити 37 % відрахувань до Пенсійного фонду). У результаті бюджет недоотримував 1 млрд грн, а ПФ – удвічі більше. Ще 700 тис. дрібних бізнесменів ніколи не працювали з юр особами, і це їх узагалі не торкнеться. Залишається 230 тис. осіб, яким необхідно визначитися, чи

залишатися їм на спрощеній системі, втративши клієнтів-юросіб, або реєструватися як юрособи-платники ПДВ і вести повноцінний бухоблік».

Народний депутат Н. Королівська:

«Оскільки малий і середній бізнес забезпечує роботою п'яту частину працездатного населення, згорання підприємництва навіть на 10 % призведе до різкого збільшення безробіття й загострення соціально-економічної ситуації. За статистикою, за останні чотири місяці безробіття зросло на 200 тис. осіб. Джерело – це малий бізнес, що здає свідоцтва про реєстрацію і стає на біржу праці. За офіційним висновком Держкомпідприємництва, з вересня 2010 р., тобто з того часу як новий ПК почав активно обговорюватися, ліквідувалося 230 тис. підприємств. А у зв'язку з тим, що з 1 квітня юрособам стане не вигідно працювати з тими, хто працює за спрощеною системою, ми чекаємо новий пік закриття».

Член фракції Партії регіонів, член комітету Верховної Ради з питань економічної політики І. Горіна:

«Малий бізнес наполягає на вилученні з ПК ст. 139, що забороняє юрособам відносити на витрати за послуги «спрощенців». В уряді не виключають такий варіант розвитку подій. За підсумками II кварталу депутати можуть внести зміни в ПК (але не раніше, щоб можна було оцінити вплив даної норми на бізнес). На сьогодні йде серйозна дискусія влади й бізнесу, щоб зробити диференціацію в цій системі. За підсумками інформації податкової адміністрації за перші два квартали будуть зроблені висновки, і ряд обмежень теж буде знято. Таким чином, більше видів бізнесу матиме нагоду користуватися цими податковими пільгами».

Поточні події оглядового періоду

- ВРУ прийняла законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань міграції» з пропозиціями Президента України. Відповідний проект підтримано 301 народним депутатом.
- Увійшов у дію Візовий кодекс ЄС, який, серед іншого, зобов'язує працівників консульств, при відмові у видачі візи, мотивувати своє рішення. Отримати шенгенську візу тепер можна за новими правилами.
- У ВРУ зареєстрований проект постанови про скасування зимового часу.
- Прийнято Закон «Про засади недопущення та протидії корупції в Україні». Його підтримали 277 народних депутатів.
- ВРУ ухвалила в цілому законопроект № 7521, поданий В. Януковичем до парламенту в кінці грудня 2010 р., яким збільшено розміри соцдопомоги при народженні дитини та терміни їх виплат.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Проблема подвійного громадянства в Україні

Тривалий час в Україні сперечаються щодо подвійного громадянства. Не оминають цю проблему у Верховній Раді України. Народні депутати взяли за вивчення подвійного громадянства, практика застосування якого роками поширювалася в Україні попри те, що Конституція визначає єдине громадянство.

Як зазначив один з розробників Конституції України А. Бутейко, для введення єдиного громадянства було кілька підстав. Після розпаду Союзу і під час численних збройних конфліктів у колишніх республіках з'явилися тисячі біженців, водночас стрімко зростала організована злочинність, тож такий емігрантський потік в Україну був небажаним. По-друге, економіка швидко занепадала, і забезпечувати соціальні стандарти, визначені в законодавстві, ставало дедалі важче навіть для власних громадян, отож масово надавати українське громадянство колишнім співвітчизникам із колишніх радянських республік було недоцільним. Нарешті, автори Основного закону керувалися ще й завданням уберегти українську націю від «розмивання» внаслідок прийняття в громадянство осіб некорінного етносу.

Проте ця норма не виявилася винятком у подальшому нехтуванню виконанням законів. Уже у другій половині 90-х виявилось, що подвійним громадянством «обзавелися» і високопосадовці, і олігархи.

А. Бутейко відзначив, що подвійне, а то й потрійне громадянство мають і прості громадяни. Але переважно з економічних причин. Так, на півночі країни люди мають і російське, і білоруське громадянство. Бо вигода очевидна: їздити на заробітки в Росію, лікуватися – у Білорусь...

За словами експертів, Російська Федерація визнає подвійне громадянство в разі, якщо паспорт іншої держави її громадянин отримав до 2002 р. І якщо цей громадянин постійно проживає на території іншої держави (подібна норма існує в Греції, Швейцарії та інших країнах). Ось чому вона так охоче роздавала паспорти і в Грузії, і в Криму. Напередодні президентських виборів британська Бі-Бі-Сі, до речі, присвятила цій проблемі репортаж із Криму, поставивши питання: чи не скористається Росія приводом «захисту своїх громадян», як це було в Грузії, у разі конфлікту в Криму?

Румунія також не приховує, як паспортизує румунське населення в Україні. Аргумент Бухареста – громадянство надають нащадкам тих, хто до 1940 р. був румунським громадянином.

На думку деяких експертів, попри угоди, Румунія й далі вважає певні українські території своїми, хоч і втраченими, свідченням цього є й неодноразові

недружні заяви президента Румунії, які українська влада завжди намагалася не помічати. Хоча та ж Румунія гучно обурювалася, коли Угорщина у 1990-х почала видавати «картку угорця» етнічним угорцям у Румунії, мовляв, таким чином та посилює сепаратистські настрої.

Разом з тим, як інформують ЗМІ, «карткою угорця» обзавелися і українські громадяни угорського походження (а вже з'явилася і «картка поляка»). Її можна вважати ерзац-громадянством, оскільки вона дає власнику доступ до соціальних благ, якими користуються громадяни цієї країни: освіта, охорона здоров'я. Зрозуміло, посилює національну ідентичність і зв'язок з історичною батьківщиною. І навіть плекає більшу лояльність до неї.

Як зазначають експерти, у Європі майже до кінця 1990-х було переважно негативне ставлення до подвійного громадянства. Країни, які його дозволяли, були, як правило, з колоніальним минулим, тому подвійне громадянство для них – вагомий важіль впливу на колишні колонії (Іспанія, Франція). Аргументи відомі: передусім – як громадянин із подвійним громадянством (біпатрид) виконуватиме обов'язки і перед якою державою? Ще одним вагомим аргументом проти подвійного громадянства є те, що біпатризм дає змогу легально уникати кримінального переслідування злочинцям «високого ґатунку», які обирають «другою батьківщиною» держави, які не видають своїх громадян.

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко вважає, що масове отримання подвійного громадянства громадян України загрожує національній безпеці України. Він звертає увагу Служби безпеки України та Міністерства закордонних справ України на активну діяльність консульств Румунії та Угорщини, які працюють в Україні, із залученням громадян України до отримання громадянства їхніх держав.

Окремо М. Томенко звернув увагу на той факт, що навіть серед посадовців та політиків залишається модним не приховувати наявність подвійного громадянства. Віце-спікер парламенту закликав належним чином оцінювати масштаб проблеми, оскільки, за його словами, багато організацій, які фінансуються з-за кордону, почали спонукати (із залученням фінансового стимулювання) громадян України під час всеукраїнського перепису, який планується у 2012 р., записатися до національностей сусідніх держав.

Заступник голови парламенту повідомив, що, оскільки СБУ, МЗС та органи місцевої виконавчої влади належним чином не реагують на ситуацію, яка склалася з масовим залученням українських громадян до отримання громадянства інших країн, він звернувся до Президента України з пропозицією розглянути цю проблему на засіданні РНБО.

У свою чергу перший заступник глави СБУ В. Рокицький заявив, що СБУ виступає за введення відповідальності за подвійне громадянство громадян України. Але для боротьби з подвійним громадянством необхідно змінити законодавство.

За його словами, СБУ реагує на такі прояви. «На сьогодні необхідно

ухвалювати урядове рішення щодо подвійного громадянства. Ми інформуємо про отримання подвійного румунського і угорського громадянства Кабінет Міністрів. Готуємо подання в Генпрокуратуру, Мін'юст, щоб змінити деякі закони», – зазначив В. Рокицький.

Голова Верховної Ради України В. Литвин вважає, що за отримання другого громадянства українці повинні позбавлятися громадянства України. Про це йдеться в листі В. Литвина до Президента України В. Януковича.

В. Литвин підкреслює, що з правової точки зору наявність подвійного громадянства є порушенням вимог ст. 4 Конституції України. «Водночас Законом України «Про громадянство України» прямо не заборонено набуття громадянами України громадянства інших країн та не передбачено будь-яких санкцій за це. Більше того, у ньому відсутній механізм, що дозволяв би здійснювати облік громадян України, які набули громадянство інших країн», – йдеться у листі.

В. Литвин ініціює створення робочої групи з питань удосконалення законодавства про громадянство. Він також вважає, що таку групу необхідно створити відповідним указом Президента. «Очевидно, що є необхідність законодавчо визначити чітку і швидку процедуру припинення громадянства України у зв'язку з набуттям громадянства іншої країни та розмежування правових статусів громадян України та осіб, які, будучи громадянами України, набули громадянство інших країн. Урешті-решт, громадяни України, які мають бажання набути громадянство іншої країни, повинні чітко усвідомлювати соціальні, економічні та правові наслідки втрати правового статусу громадянина України», – заявив В. Литвин.

Він підкреслив, що останнім часом у національних законодавствах окремих центральноевропейських країн набрали чинності зміни, якими спрощено процедуру набуття громадянства особами, які мають етнічне походження з цих країн та проживають за їх межами.

Зазначені зміни до законодавства про громадянство, зазначає В. Литвин, призвели до певного напруження в політичних відносинах країн регіону, оскільки, на його думку, «стає цілком очевидно тенденція до запровадження рядом сусідніх з Україною країн політики просування власного громадянства та заохочення до набуття подвійного громадянства».

Іншу думку мають деякі політики. Зокрема, нещодавно голова Донецької облдержадміністрації А. Близнюк виступив за законодавчу легалізацію подвійного громадянства. На думку губернатора, з огляду на розвиток суспільства, «подвійне громадянство – це правильний шлях».

Проте в МЗС заявили, що Україна не має наміру вводити подвійне громадянство, тому що це не відповідає законодавству країни. Про це, зокрема, заявив міністр закордонних справ України К. Грищенко.

При цьому, за словами К. Грищенка, з іншого боку треба забезпечувати комфортне проживання громадян інших країн на Україні.

Як відомо, тисячі українців вже отримали громадянство Румунії. Після

введення з 1 січня 2011 р. спрощеної процедури отримання громадянства Угорщиною, документи на отримання громадянства вже подали 5–7 тис. етнічних угорців, що мешкають в Україні.

Експерти, аналізуючи ситуацію, зазначають, що українці масово зрікаються України, щоб отримати вільну перепустку до Євросоюзу. Здебільшого це стосується етнічних угорців та румун на Закарпатті, Буковині, Одещині та росіян у Криму.

За словами журналістів, за можливість вільно перетинати кордон Євросоюзу, українці тисячами присягають на вірність іншим державам. А в сусідніх країнах тим часом оживають розмови про славне минуле великих імперій, коли межі їхні закінчувалися на нинішній території України. Так, у закарпатському архіві відвідувачів цікавить лише одне – документальне підтвердження проживання їхніх предків під угорською юрисдикцією. Цього достатньо, щоб стати громадянином сусідньої держави. За таку перепустку до Євросоюзу достатньо заплатити 500 дол.

Угорці, які проживають на території України, ще наприкінці минулого року отримали право обирати і бути обраними до парламенту Угорщини – 23 грудня законодавчий орган сусідньої держави прийняв відповідний закон про створення міністерства у справах закордонних угорців. Зарубіжні угорці з отриманням подвійного угорського громадянства отримують всі права, якими володіють і громадяни самої Угорщини, у зв'язку з цим закордонні угорці виводяться зі сфери дії Міністерства закордонних справ Угорщини.

За інформацією ЗМІ, на Закарпатті, згідно з переписом 2001 р., проживає близько 150 тис. угорців, які компактно мешкають у районах біля кордону з Угорщиною. Без сумніву, майже всі вони захочуть мати угорський паспорт – паспорт Євросоюзу, оскільки той дає можливість безвізового пересування Європою. Тільки в січні 2011 р. на здобуття угорського паспорта подало заяви кілька тисяч закарпатських угорців. У Будапешті прогнозують, що за рік угорське громадянство набуде близько 400 тис. закордонних угорців. Закарпатці мають у цьому найбільше зацікавлення, адже єдині випадають із Євросоюзу.

Як зазначають експерти, невдовзі на Закарпатті може скластися парадоксальна ситуація, коли понад 100 тис., а то й до 200 тис. громадян України матимуть угорський паспорт і будуть захищені законодавством Угорщини. Бо ж угорською мовою володіють не тільки угорці, а предків – громадян колишньої Угорщини – має фактично кожен закарпатець.

За словами експертів, загроза Україні вже озвучена угорською владою: якнайменше – автономія. Не виключено, що невдовзі з'являться й територіальні претензії. Сумний історичний досвід Карпатської України, яка впала під угорською окупацією у березневі дні 1939 року, це підтверджує.

Словаччина, де мешкає півмільйона угорців, різко негативно сприйняла подвійне громадянство з Угорщиною і відразу ввела норму, що автоматично позбавляє словацького громадянства тих, хто отримав інший паспорт. Україна

робить вигляд, ніби проблеми немає, хоча експерти попереджають про великі загрози.

Експерти також відзначають, що за різними підрахунками і на Буковині близько 50 тис. співвітчизників можуть бути одночасно і громадянами Румунії. Скільки насправді – у генконсульстві не повідомляють. Проте румунські дипломати, акредитовані в Україні, у паспортизації вбачають лише акт гуманізму. Спрощена процедура, передбачена в румунському законі, надана для того, щоб надати моральну компенсацію тим, хто не за своєю волею позбувався румунського громадянства, а також їхнім нащадкам.

Таким чином, на думку експертів, ще до отримання безвізового режиму до Європи Україна може опинитися у Європейському Союзі, щоправда, частинами, Буковина, Одещина, Закарпаття. Якщо мешканці цих регіонів стануть громадянами сусідніх країн, залишиться лише перенести прикордонні стовпи.

Деякі політичні сили, акцентуючи увагу на подібних проблемах, заявляють про необхідність запобігання протистоянню. Зокрема, Товариство угорської культури Закарпаття (ТУКЗ – КМКС) поширило заяву щодо роздмухування антиугорських настроїв. У заяві йдеться про те, що Товариство угорської культури Закарпаття, як і вся угорська громада краю стурбовані почастишенням останніми місяцями антиугорських проявів в Україні та Закарпатській області зокрема. «Досить згадати про чергове пошкодження – цього разу заздалегідь спланований підпал – угорського пам'ятника на Верецькому перевалі та істеричну антиугорську кампанію, яка набула постійного характеру в закарпатських та центральних ЗМІ України з приводу роковин подій 15 березня 1939 р. і змін законодавства Угорської Республіки щодо спрощеної процедури набуття громадянства цієї держави», – зазначається в заяві.

Товариство звертає увагу на те, що ця кампанія створює загрозу міжнаціональному миру, який вважається одною з найвищих цінностей у Закарпатті, а також негативно впливає на добросусідські відносини України з Угорщиною, яка нині головує у Європейському Союзі.

Також свою заяву поширила і Закарпатська організація «Сокіл» (крило української націонал-патріотичної «Свободи»), у якій звинуватила в нагнітанні конфлікту між угорцями та українцями конкретно голову облради І. Балогу, який на координаційній раді з питань місцевого самоврядування «пропрокував» загострення міжнаціональної ворожнечі.

Закарпатська обласна організація «Сокіл» вважає такі заклики голови обласної ради провокацією та залякуванням угорської національної меншини Закарпаття.

Разом з тим нещодавно Закарпатська організація ВО «Свобода» оприлюднила заяву до угорської громади Закарпаття, в якій звинувачує цю нацменшину в розвитку русинства, яке має на меті розколоти українське середовище, та антиукраїнській діяльності. Зокрема, у заяві «свободівці» стверджують, що саме «недалекоглядне керівництво» угорської громади спровокувало наростаючий

сьогодні конфлікт: «Через ваші засоби масової інформації, за вашої фінансової підтримки на початку 90-х почало розвиватися політичне русинство, яке має на меті розколоти українське середовище; ваші керівники говорять, що „Українську державу слід сприймати як ворожу фортецю”; з ініціативи ваших організацій встановлюються провокативні імперські пам'ятники та символи; саме ваші керівники нав'язують мешканцям Закарпаття подвійне громадянство всупереч українському законодавству; саме керівники Товариства угорської культури Закарпаття та Демократичної партії угорців України взяли участь у засіданні чергової „Угорської постійної наради” (Magyar Állandó Értekezlet – скорочено МА́ЕРТ), яке відбулося 5 листопада 2010 р. у Будапешті під егідою угорського уряду, де обговорювалося, зокрема, питання „боротьби за автономію”; саме ваші партії ведуть виборчі кампанії в Україні виключно угорською мовою, ігноруючи державну всупереч чинному законодавству», – зазначено в заяві ВО «Свобода».

На думку експертів, влада має відреагувати на досить тривожні тенденції, пов'язані з фактичним порушенням вітчизняного законодавства про громадянство. Експерти вважають, що українська влада вже найближчим часом має прийняти правові акти, що дадуть можливість уникати прихованого подвійного громадянства і пов'язаних з ним потенційних проблем.

Імовірний варіант розвитку подій:

– у разі затримки з реагуванням на фактичну ситуацію з подвійним громадянством не виключається організація різних форм об'єднання відповідної категорії громадян за національно-культурною, політичною, територіальною та ін. ознаками. Даний процес під час його розвитку може актуалізувати різні варіанти федералізації, певної обособленості та ін.;

– відсутність реагування на фактичне порушення законодавства про громадянство може викликати ще більш відчутні для нашого суспільства прояви правового нігілізму.

РЕЗОНАНСНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор. СІАЗ НБУВ

Газовий контракт у контексті додаткових обставин

Екс-прем'єр України Ю. Тимошенко сфальсифікувала директиви на підписання газових контрактів між НАК «Нафтогаз України» та російським «Газпромом» у січні 2009 р., заявила на прес-конференції в інформаційному агентстві Інтерфакс народний депутат України І. Богословська, яка очолила

тимчасову слідчу комісію (ТСК) парламенту з розслідування обставин підписання газових угод.

«Ми даємо звіт про перший етап роботи. Він підтверджує, що ціна 450 дол. на газ була ціною, що стала результатом домовленостей прем'єра В. Путіна з прем'єром Ю. Тимошенко, а директиви, на підставі яких були підписані ці газові угоди, були підроблені Ю. Тимошенко», – говорила І. Богословська.

За її словами, згідно з законом, який діяв на момент підписання газових угод, директиви Кабінету Міністрів могли з'явитися виключно на підставі рішення Кабінету Міністрів, що мало було бути прийняте на засіданні Кабінету Міністрів. За нього повинна проголосувати більшість від складу Кабміну. Крім того, дане рішення має бути оформлене у вигляді розпорядження.

Однак ТСК отримала стенограму Кабінету Міністрів від 19 січня 2009 р., що доводить: «директиви і ціна 450 дол. були, фактично, неприйнятними для України. Саме з цієї причини всі члени Кабінету Міністрів відмовилися голосувати за такі директиви і за законом прем'єр-міністр не мала жодного права підписувати документ, що став підставою для підписання газових угод».

Отже, зазначила І. Богословська, «виникає питання, а що спонукало прем'єр-міністра України підписати директиви, прямо порушуючи закон? Що спонукало прем'єр-міністра здати інтереси країни в такий нахабний спосіб?». За її словами, незважаючи на заяви Ю. Тимошенко про те, що «єдині енергетичні системи України (ЄЕСУ) вже не існують», ТСК зробила запит до Державного комітету статистики, який повідомив, що ЄЕСУ існують до цього часу. Станом на 25 березня 2011 р. керівником компанії є діючий народний депутат України Д. Ветвицький, який, згідно з законом не має права очолювати комерційну структуру.

І. Богословська нагадала, що 1 липня 2009 р. Міністерство оборони Російської Федерації пред'явило державній компанії НАК «Нафтогаз України» векселі на оплату за боргами ЄЕСУ. «Векселі, що були виписані в рахунок боргів українськими судами, були визнані недійсними у зв'язку з тим, що вони були виписані з порушенням законодавства. Тобто це – фіктивні векселі, але за рахунок цієї оборотки здійснена спроба перевести борг приватної компанії ЄЕСУ на державну компанію «Нафтогаз», – підкреслила у своєму виступі народний депутат.

Предметом подальшої роботи ТСК будуть обставини закриття прокуратурою РФ кримінальної справи щодо Ю. Тимошенко. Дана кримінальна справа велася прокуратурою України, потім прокуратурою Росії досить довгий час. І раптово 26 грудня 2005 р. прокуратура Росії зупинила кримінальну справу на основі збігу строку давності притягнення до відповідальності. Неодноразова дача хабара, за Кримінальним кодексом РФ, відноситься до тяжких злочинів і передбачає покарання на термін позбавлення волі до восьми років. Згідно зі ст. 15 і 78 Кримінального кодексу РФ, щодо таких злочинів термін притягнення до кримінальної відповідальності становить 10 років. Таким тривалий, загострює

увагу журналістів І. Богословська, зважаючи на те, що останній хабар був даний у квітні – травні 1997 р., термін притягнення Ю. Тимошенко до кримінальної відповідальності закінчувався б у 2007 р. Однак ця кримінальна справа була закрита раніше. «Таким чином, ми сьогодні вже можемо казати, що, з невідомих для нас причин, Ю. Тимошенко отримала від Росії шалений подарунок – припинення стосовно неї кримінальної справи з порушенням кримінального й кримінально-процесуального законодавства РФ. І питання, чому це сталося, ми теж будемо вивчати і доводити до українського суспільства», – підкреслила голова ТСК.

Відповідаючи на запитання журналістів, І. Богословська зазначила, що сам контракт між Україною і Росією передбачає можливість перегляду умов постачання газу. Вона висловила надію, що комісії вдасться довести, що обставини підписання газових контрактів не відповідають закону. «Для нас дуже принциповим є доведення до кінця роботи ТСК. І на підставі цього ми будемо вимагати, – я думаю, що парламент прийме таке рішення, – ми будемо вимагати від парламенту нового етапу переговорів з Росією і зміни умов газових контрактів» – наголосила народний депутат.

Також у понеділок у СМІ з'явилася інформація про те, що проти лідера партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко порушено нову кримінальну справу за фактом перевищення службових повноважень під час підписання газових контрактів у 2009 р. Про це, як повідомляє ТСН.ua (<http://tsn.ua>. – 2011. – 11.04), під час прес-конференції заявив заступник Генерального прокурора України Р. Кузьмін. «Генеральною прокуратурою порушена кримінальна справа відносно экс-прем'єр-міністра України Тимошенко Юлії Володимирівни за фактом перевищення влади або службових повноважень при укладанні газових контрактів у 2009 р.», – сказав він. За словами Р. Кузьміна, збитки, заподіяні державі діями Ю. Тимошенко, оцінені експертною групою у більш ніж 1,5 млрд грн.

У партії «Батьківщина» кажуть, що всі справи, порушені проти Ю. Тимошенко, не мають ніякої судової перспективи. Перший заступник голови партії О. Турчинов називає нову кримінальну справу черговою політичною провокацією. «Щоб мати гарантію, що вони зможуть хоч якось зупинити Тимошенко і не дати їй можливість брати участь у виборах, вони нашвидкуруч фальсифікують нові справи», – сказав О. Турчинов (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/3554010.html>. – 2011. – 11.04).

У парламентській фракції «БЮТ-»Батьківщина» запевняють, що в січні 2009 р. Ю. Тимошенко діяла згідно з законом. «Вона діяла чітко в рамках закону про Кабінет Міністрів та Конституцію України», – зазначив член парламентського Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, народний депутат від БЮТ С. Пашинський.

Політолог В. Небоженко у свою чергу припускає, що порушення кримінальної справи проти Ю. Тимошенко дуже тісно пов'язане з візитом до Києва глави російського уряду В. Путіна. «Українська влада орієнтується на

Медведева і розраховує, що саме він переможе на чергових виборах у Росії. Тому їй дуже важливо дискредитувати як лідера опозиції Тимошенко, так і російського прем'єр-міністра Путіна. Це такий собі спосіб тиску на Путіна. Уявіть, він приїжджає в Україну, а тут щойно порушили справу проти його партнера», – говорить експерт.

У зв'язку з цим варто зауважити, що за хронологією подій нова карна справа проти Ю. Тимошенко дійсно може виглядати певною мірою приуроченою до візиту прем'єр-міністра Росії. Однак заява про орієнтацію нашої влади на Д. Медведева в майбутніх виборах у Росії, про наявність якогось партнерства між В. Путіним і Ю. Тимошенко виглядає досить надуманим і не може сприяти позитивно атмосфері майбутнього переговорного процесу, дуже важливого насамперед для України.

Імовірний варіант розвитку подій:

- акцентування уваги в нинішньому переговорному процесі на взаємовідносинах між В. Путіним і Ю. Тимошенко можуть сприяти утвердженню російського прем'єр-міністра в раніше висловленому переконанні про законність підписаних угод і неправомірність їх перегляду. Як правило, В. Путін намагається завжди твердо дотримуватися раніше відпрацьованої точки зору;
- малоімовірною видається різка реакція Заходу на факт нової карної справи Ю. Тимошенко. На користь даної тези може свідчити те, що в Україні загально визнаним є імідж корумпованої держави; те, що нова кримінальна справа кине додаткову тінь на процес покращення відносин між Україною і Росією;
- у внутріполітичному житті, як про це вже твердять деякі політологи, можна чекати зниження популярності Ю. Тимошенко в західному регіоні України, оскільки висока вартість газу може бути ув'язана з не вигідною угодою, укладеною лідеркою БЮТ з Росією.

НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Президент В. Янукович внес в Верховную Раду законопроект, котрым предлагает обязать определять минимальный оклад государственных служащих в зависимости от размера минимальной зарплаты. Проект закона № 8306 уже зарегистрирован в Верховной Раде.

Проектом новой редакции закона «О государственной службе» предлагается определить, что минимальный размер должностного оклада госслужбы подгруппы Д4 гарантируется на уровне не ниже двух размеров минимальной зарплаты.

Согласно законопроекту, минимальный оклад подгруппы Д4 ежегодно устанавливается Кабинетом Министров при формировании проекта

государственного бюджета на следующий год.

Законопроектом предлагается установить, что схема окладов на должностях госслужбы ежегодно до 15 июля утверждается правительством при формировании проекта госбюджета на следующий год путем установления минимального и максимального размеров окладов для каждой подгруппы, исходя из привязки к окладу на должностях подгруппы Д4.

Действующим законодательством предусматривается, что условия оплаты труда госслужащих, размеры из окладов, надбавок, доплат определяется Кабмином.

Помимо этого, законопроектом предусматривается введение права госслужащего со стажем госслужбы более трех лет на получение компенсации половины ставки по кредиту на приобретение или строительство жилья. Максимальный размер кредита, согласно законопроекту, должен составлять 60 среднемесячных зарплат госслужащего. Действующее законодательство определяет, что государственные служащие обеспечиваются жильем из государственного фонда.

В случае принятия закона ст. 47 «Оплата труда государственного служащего» и части 1–3 ст. 48 вступят в силу с 2013 г. (*Оклады чиновников привяжут к минимальной зарплате // Левый берег (<http://lb.ua>). – 2011. – 29.03*).

Президент В. Янукович вніс до Верховної Ради законопроект, яким державним службовцям забороняється бути членами політичних партій. Про це йдеться в проекті закону про державну службу, який оприлюднений на сайті парламенту. Також, згідно з документом, державний службовець не має права організувати страйки та брати в них участь.

Законопроектом пропонується заборонити державним службовцям брати участь у передвиборній агітації, крім випадків їх реєстрації кандидатом на виборну посаду.

Однак у разі реєстрації державного службовця кандидатом на виборні посади він повинен протягом двох тижнів з моменту реєстрації подати заяву про надання відпустки на період виборчого процесу.

«Державний службовець під час виконання посадових обов'язків не має права демонструвати свої політичні погляди та вчиняти інші дії, що будь-яким чином можуть свідчити про його особливе ставлення до певних політичних партій», – йдеться в законопроекті.

Водночас дія цього законопроекту, у разі його ухвалення, не поширюватиметься, зокрема, на Президента, членів Кабміну, перших заступників та заступників міністрів, народних депутатів, помічників-консультантів народних депутатів, працівників прокуратури, яким присвоюються класні чини, та суддів.

Також до цього переліку належать працівники органів державної влади, що виконують допоміжні функції та функції з обслуговування, працівники суб'єктів

господарювання державної форми власності, військовослужбовці, особи рядового й начальницького складу органів внутрішніх справ та інших органів, яким присвоюються спеціальні звання (*Янукович хоче заборонити держслужбовцям бути членами партій // Волинська правда (<http://pravda.lutsk.ua>). – 2011. – 29.03*).

(Див. рубрику «Відгуки» – «Законопроект про державну службу»)

Правительство дорабатывает закон о государственных закупках с предложениями Европейской комиссии (ЕК). Об этом заявил вице-премьер, министр социальной политики Украины С. Тигипко.

«...Нашим заданием по обеспечению консолидации государственных финансов является процесс прозрачных государственных закупок. Мы уже приняли соответствующий закон о государственных закупках, и дополнение к закону мы дорабатываем с учетом предложений Европейской комиссии. И затем мы выйдем на закон о государственных закупках в части государственных монополий», – заявил С. Тигипко.

Вице-премьер заверил, что данные изменения к закону будут доработаны и поданы в Верховную Раду Украины (*Правительство дорабатывает закон о государственных закупках с предложениями ЕК // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 29.03*).

Кабинет Министров Украины обнародовал постановление о продлении квот на экспорт зерновых до 30 июня.

Объем квот на экспорт кукурузы был увеличен с 3 млн т до 5 млн т. Согласно предварительным документам, квотирование должно было закончиться 31 марта 2011 г. Однако Кабинет Министров продлил квоты на экспорт зерновых до 1 июля текущего года. Министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк сообщил, что квоты на экспорт зерновой группы будут распределяться на открытом аукционе (*В Украине вступило в силу решение о продлении квот на экспорт зерна // РБК-Украина (<http://www.rbc.ua>). – 2011. – 2.04*).

(Див. рубрику «Відгуки» – «Експорт зерна»)

Министерство социальной политики готовит законопроект о легализации зарплаты и рабочих мест. За выплату зарплаты в конвертах предлагается лишать свободы на срок до пяти лет.

Согласно предварительным разработкам, за использование наемного труда без оформления трудовых отношений руководителю грозит лишение права занимать руководящие должности – заниматься предпринимательской

деятельностью на срок до 10 лет.

За выплату вознаграждения без начисления и уплаты налогов и сборов или выплату зарплаты в размере меньшем, чем МЗП, – штраф от 500 до 700 необлагаемых минимумов.

То же, но повторно – от 700 до 1 тыс. необлагаемых минимумов или ограничение свободы на срок до трех лет, либо лишение свободы на срок до пяти лет с лишением права занимать определенные должности и заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет.

Для целей социального страхования – пенсионное, «безработное», «неработоспособное» и – начисление налога на доходы физлиц вводится средняя индикативная зарплата.

Применяется она исключительно во внебюджетной сфере.

«Средняя индикативная заработная плата не может быть меньше установленной законом минимальной заработной платы, увеличенной на соответствующий коэффициент для отдельных категорий работников, в частности для первых руководителей предприятий, учреждений и организаций такой коэффициент равен – 3, для главных бухгалтеров – 2,5, для работников – 1,5, для физических лиц-предпринимателей – 1» (*За зарплаты в конвертах будут сажать на 5 лет // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 2.04).*

(Див. рубрику «Відгуки» – Законопроект о легализации зарплат)

Депутаты В. Олійник и А. Пеклушенко зарегистрировали в Верховной Раде проект изменений к Налоговому кодексу касательно списания задолженности перед госбюджетом (№ 8285 от 23.03.2011).

Проект закона в числе прочего предусматривает списание налоговых долгов перед госбюджетом «...Национальной акционерной компании «Нефтегаз Украины» и ее дочерних предприятий ГК «Газ Украины», ДК «Укртрансгаз», ДК «Укргаздобыча», ГАО «Черноморнефтегаз».

Такое «отбеливание» баланса компании обычно означает предпродажную подготовку («*Нафтогазу» перед продажей списывают долги? // Левый берег (<http://lb.ua>). – 2011. – 25.03).*

Глава Государственной налоговой службы Украины В. Захарченко выступил с инициативой направить в Верховную Раду законопроект «О внесении изменений в статью 176 Налогового кодекса Украины», которым предусмотрено отмену представления Налоговой декларации по налогу на доходы физических лиц.

По информации В. Захарченко, результаты мартовского декларирования показали, что большинство деклараций, которые подали налоговые агенты, приняты с нулевыми показателями.

Именно поэтому было предложено изъять норму относительно необходимости представления налоговыми агентами ежемесячной налоговой декларации по налогу на доходы физических лиц и специалистами ГНСУ подготовлен соответствующий законопроект.

Как отметил глава ГНСУ, принятие указанного законопроекта позволит упростить администрирование налога на доходы физических лиц, уменьшит количество налоговой отчетности и ликвидирует основания для возникновения нежелательного напряжения в обществе, поднимет уровень доверия граждан к власти (*Налоговая служба предлагает изменить Налоговый кодекс // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 31.03*).

Державне агентство з земельних ресурсів у допрацьованій редакції законопроекту «Про ринок земель» пропонує обмежити продаж ділянок сільськогосподарського призначення розміром 0,9–2,1 тис. га на одну людину.

Згідно з документом, земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної або комунальної власності для ведення товарного сільськогосподарського виробництва можуть продаватися громадянам України в розмірах, що не перевищують граничну максимальну загальну площу земельних ділянок у приватній власності однієї людини для ведення товарного сільгоспвиробництва у відповідному природно-сільськогосподарському регіоні.

Пропонується встановити максимальну загальну площу земельних ділянок у приватній власності однієї людини для ведення товарного сільськогосподарського виробництва в Поліссі – у розмірі 1,5 тис. га, у лісостепу – 1,750 тис. га, у степу (посушлива, суха) – 2,1 тис. га, у карпатській гірській області – 900 га, у кримській гірській області – 1,1 тис. га.

Законопроектом передбачається заборонити державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, якщо вона призведе до перевищення граничної максимальної загальної площі земельних ділянок у приватній власності однієї людини (окрім успадковування земельних ділянок) (*Продаж землі в одні руки обмежать // Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua>). – 2011. – 28.03*).

В Верховной Раде зареєстрований проект закону о денонсации «Харьковских соглашений», которые продлили пребывание в Крыму Черноморского флота РФ. Автором законопроекта стал депутат от НУ – НС А. Парубий.

Как утверждает депутат, соглашение, подписанное между Украиной и Россией 27 апреля 2010 г., было ратифицировано «вопреки Конституции, национальным интересам Украины и реальной воле ее народа».

«Ратификация „Харьковских соглашений“ – одна из самых позорных страниц в истории Украины. Разрешение на фактически бессрочное пребывание войск

Российской Федерации на территории Украины является оккупацией украинской территории», – заявил А. Парубий, подчеркнув, что эти соглашения должны быть денонсированы (*Парубий внес законопроект об отмене соглашений по ЧФ России // Громадський спротив України (<http://sprotiv.org>). – 2011. – 25.03).*

Верховная Рада Украины в ближайшие дни рассмотрит проект закона о Совете министров Крыма, принятие которого позволит повысить эффективность работы исполнительной власти автономии, сообщил председатель Совета министров Крыма В. Джарты.

Проект закона о Совете министров АРК, разработанный Кабинетом Министров Украины совместно с органами власти Крыма, предполагает расширение полномочий высшего органа исполнительной власти автономии. В частности, проект закона закрепляет за Советом министров право направлять и контролировать деятельность районных государственных администраций (*Верховная Рада Украины рассмотрит проект закона о Совете министров Крыма // Портал «Автономная Республика Крым» (<http://www.ark.gov.ua>). – 2011. – 5.04).*

Верховная Рада приняла за основу в первом чтении законопроект «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины (относительно упрощения процедур прекращения деятельности юридических лиц и физических лиц-предпринимателей)».

Заккрытие деятельности юридических лиц будет длиться от двух до шести месяцев, а физических лиц-предпринимателей – от двух до трех месяцев, сообщили в пресс-службе Госкомпредпринимательства, и уточнили, что именно такие сроки инициаторы закрытия бизнеса могут установить для заявления кредиторами своих требований.

Согласно законопроекту государственный регистратор будет вносить в Единый государственный реестр запись о прекращении деятельности юрлица или прекращении предпринимательской деятельности физическим лицом-предпринимателем по принципу молчаливого согласия.

Если по истечении срока, в течение которого кредиторы могут предъявлять свои требования, орган налоговой службы и/или Пенсионный фонд не дал справку об отсутствии задолженности по уплате налогов, сборов, единого социального взноса и страховых средств или не выдал решение об отказе в их выдаче, председатель ликвидационной комиссии или физическое лицо-предприниматель через 10 рабочих дней после этого может подавать госрегистратору документы для государственной регистрации прекращения.

В то же время законопроект предусматривает, что за задержку передачи документов или информации, связанной с прекращением хозяйственной

деятельности, для налоговиков, чиновников ПФ и ликвидаторов может быть установлен штраф в размере от 1020 до 4250 грн.

Кроме того, законопроект вполнину сокращает количество документов, необходимых для процедуры закрытия бизнеса, а также уменьшает из трех до одного дня предельный срок внесения государственным регистратором записи о прекращении деятельности.

Законопроект также позволит сэкономить деньги предпринимателей: больше не надо будет подтверждать ликвидационный баланс аудиторским заключением, которое стоит 5–10 тыс. грн, заверять нотариусом подписи в ликвидационном балансе и решении о прекращении юрлица, что позволит сэкономить еще 100–150 грн на каждом согласовании, а также платить за публикацию сообщения о принятии решения о прекращении предприятия.

При этом в ведомстве резюмировали, что законопроект устанавливает четкую процедуру, устраняя несогласованности между различными законодательными актами, и определяет единственное печатное издание, в котором должны публиковаться объявления о ликвидации субъектов хозяйствования и единую очередность удовлетворения требований кредиторов для платежеспособных субъектов хозяйствования. *(Рада сделала еще один шаг на пути к упрощению процедуры закрытия бизнеса // Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2011. – 8.04).*

В Верховной Раде зарегистрирован правительственный законопроект по упрощению начала предпринимательства путем обеспечения одинаковых стартовых условий для начала ведения бизнеса в Украине субъектами хозяйствования.

Так, проектом закона «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно упрощения процедуры начала предпринимательства» (№ 8294 от 24.03.2011 г.) предлагается ввести возможность для учредителей юридических лиц (кроме акционерных обществ) создавать уставные фонды в размерах и в составе, что им необходимы для открытия собственного дела.

Одновременно законопроектом минимизируются затраты собственных средств учредителей на этапе создания юридических лиц, в настоящее время расходуются на оплату учреждениям банков при открытии временных счетов, и на внесение денежных средств в качестве вкладов уставных фондов к моменту проведения их государственной регистрации в качестве юридических лиц, на оплату за нотариальное заверение подписей учредителей на учредительных документах и решения основателей или уполномоченного ими органа о создании юридического лица.

С целью сократить затраты времени граждан на оплату регистрационного сбора и других оплат за проведение различных регистрационных действий законопроектом предусматривается в органах государственной регистрации

установить платежные терминалы.

Кроме того, законопроектом сокращается срок проведения государственной регистрации юридического лица с трех до двух дней.

Также законопроектом упрощаются требования, действующие на настоящее время, по обязательному нотариальному оформлению отдельных документов, представляемых на проведение государственной регистрации прекращения юридического лица и физического лица-предпринимателя.

Реализовать указанное предусматривается путем внесения необходимых изменений в Гражданском и Хозяйственном кодексах Украины и в законах Украины: «О хозяйственных обществах» и «О государственной регистрации юридических лиц и физических лиц-предпринимателей» *(Кабинет Министров предлагает ВР обеспечить одинаковые стартовые условия для начала ведения бизнеса в Украине // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 25.03).*

Открытие продаж сельскохозяйственной земли иностранным гражданам после снятия моратория возможно только при внесении соответствующих изменений в Конституцию Украины, считает партнер международной юридической группы AstapovLawyers Т. Кузьменко.

«Серьезным препятствием для иностранцев к праву собственности на землю может стать ст. 14 Конституции Украины, которая гарантирует реализацию этого права исключительно гражданам, юридическим лицам и государству. Поэтому, говоря о доступности рынка земли для иностранцев, следует понимать, что „открыть” этот рынок может либо 2/3 голосов депутатов, внося изменения в Конституцию, либо Конституционный Суд, «правильно» истолковав смысл этой статьи», – отметила она.

В Украине в настоящее время действует запрет на куплю-продажу земель сельскохозяйственного назначения до принятия законов о государственном земельном кадастре и рынке земли. Помимо того, Верховная Рада Украины 22 декабря 2009 г. приняла закон о продлении до 1 января 2012 г. моратория на куплю-продажу сельхозземель и 19 января 2010 г. преодолела вето Президента на этот закон.

Парламент 20 марта 2007 г. принял закон о Государственном земельном кадастре, однако позднее Президент ветировал этот документ. Проект закона о рынке земель принят только в первом чтении *(Для продажи сельхозземли иностранцам необходимо внести изменения в Конституцию // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 31.03).*

Совет министров Крыма поддержал проект постановления Верховной Рады Крыма «О правилах устройства, оборудования и использования пляжных зон в АРК». Данное решение принято на заседании Совмина АРК.

По словам заместителя председателя Совета министров – министра курортов и туризма Крыма Г. Псарева, данным постановлением все пляжи автономии делятся на используемые и не используемые для массового отдыха, при этом используемые также делятся на лечебные, оздоровительные, детские и общего пользования.

В соответствии с принятым документом, условия посещения лечебных и оздоровительных пляжей, прикрепленных к санаториям, определяются администрацией здравниц по согласованию с муниципалитетом. Детские же пляжи строго закрыты для посторонних.

Все ведомственные пляжи должны быть оборудованы вывесками учреждения с номером телефона.

На пляжи общего пользования могут попасть все желающие абсолютно бесплатно. «На таком пляже допускается размещение шезлонгов на территории, не превышающей 35 % от общей площади земельного участка. Пляж должен быть оборудован вывеской: „Пляж общего пользования. Вход бесплатный”», – отметил Г. Псарев.

В свою очередь чиновник добавил, что за надлежащее обеспечение безопасности граждан на пляжах ответственность несут предприниматели, использующие данные территории, а также власти на местах (**Крымские власти поддержали проект постановления крымского парламента о пляжах // УРА-Информ (<http://crimea.ura-inform.com>). – 2011. – 30.03**)

Депутат Верховной Рады А. Гриценко сообщил, о том что зарегистрировал законопроект, который предусматривает пожизненное лишение свободы без права амнистии для судей-взяточников.

«Должна быть жесткая уголовная ответственность. Я внес законопроект, сейчас он повторно пошел, по которому для судьи, который взял взятку в 10 тыс. долл. и более – пожизненное заключение без права амнистии. Вот тогда останутся», – заявил А. Гриценко (**Гриценко предлагает пожизненное заключение для судей-взяточников // Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2011. – 30.03**).

6 апреля 2011 г. вступили в действие изменения в законодательстве относительно ответственности перевозчиков, осуществляющих международные пассажирские перевозки. Согласно новым требованиям закона, все коммерческие перевозчики – воздушные, морские, железнодорожные и

автомобильные – обязаны перед началом международной пассажирской перевозки проверить наличие у пассажира документов, дающих право на въезд в страну следования или транзита.

Ранее это положение распространялось только на международных авиаперевозчиков, которые отвечали лишь за наличие у пассажира документов, дающих право на въезд в Украину. Начиная с указанной даты контролю подлежат документы как въезжающих в страну, так и выезжающих из нее пассажиров. При этом перевозчиком оцениваются не подлинность и правильность оформления, а только сам факт наличия необходимых документов. Отказ предъявить соответствующие документы дает перевозчику основание для отказа пассажиру в осуществлении перевозки без компенсации за причиненный ущерб.

Если же отсутствие необходимых для въезда в другую страну документов обнаруживается пограничным нарядом в пункте пропуска через государственную границу, то на перевозчика накладывается штраф. Его размер увеличен от 3740 – 4250 до 8500–17000 грн на каждого пассажира, но не более 340 тыс. грн на одну перевозку. Согласно внесенным изменениям, право рассмотрения дел, связанных с такими нарушениями, предоставлено начальникам органов охраны государственной границы Украины и их заместителям.

Закон принят во исполнение обязательств Украины в рамках безвизового диалога с Евросоюзом и в связи с ратификацией Конвенции Совета Европы, направленной на противодействие торговле людьми (*Пясецкий К. Новая ответственность перевозчика // Слава Севастополя (<http://slava.sebastopol.ua>). – 2011. – 29.03*).

А. Яценюк вніс до парламенту законопроект «Про внесення зміни до статті 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» щодо надання права кожному народному депутату України особисто звертатися з конституційним поданням щодо визнання неконституційними актів Верховної Ради України, прийнятих з порушенням процедури особистого голосування (№ 8328).

Цей документ – другий у пакеті його законопроектів для забезпечення особистого голосування народними депутатами. 31 березня А. Яценюк зареєстрував законопроект № 8262-1, який передбачає, що реєстрація та голосування народними депутатами України здійснюється виключно за допомогою сенсорної кнопки або підняттям руки. Голова Верховної Ради не має права підписувати закони, постанови та інші парламентські акти в разі подання хоч одним депутатом письмової заяви про неголосування за той чи інший законопроект, а також у випадку надання доказів, що волевиявлення виборців було спотворене.

Тепер А. Яценюк пропонує доповнити ст. 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» такою нормою: «У випадку порушення ст. 84

Конституції України, а саме недотримання процедури особистого голосування народними депутатами України, кожний народний депутат України наділяється правом особисто звертатися з конституційним поданням до Конституційного Суду України щодо визнання неконституційними таких законів та інших правових актів Верховної Ради України» (*Кожен депутат має право оскаржити в КС закон, прийнятий з порушенням особистого голосування – законопроект А. Яценюка // Фундація «Відкрите суспільство» (<http://www.deputat.org.ua>). – 2011. – 5.04).*

Конфедерация строителей Украины (КСУ), объединяющая три крупнейшие стройорганизации, планирует разработать законопроект, предусматривающий сокращение срока выделения земли под застройку до 60 дней с 275 дней.

«Следующим этапом мы хотим сделать изменения в выделение земли – это будет новый закон. Мы бы хотели выделение земельного участка сократить с 275 до 60 дней», – сообщил глава совета директоров конфедерации Л. Парцхаладзе.

Вместе с тем КСУ примет участие в доработке законодательных актов, предусмотренных вступившим в силу законом о градостроительной деятельности (*Новосозданная Конфедерация строителей Украины предлагает ускорить выделение земли // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 8.04).*

В Украине хотят ужесточить ответственность торговцев ценными бумагами за нарушения на фондовом рынке. Одобренный парламентом в первом чтении законопроект введет уголовную ответственность за манипуляции.

Участники фондового рынка считают, что на практике будет очень сложно доказать наличие у них злого умысла при заключении спекулятивных сделок, пишет издание.

Верховная Рада в первом чтении одобрила законопроект № 8274, направленный на предотвращение легализации доходов, полученных преступным путем. Документ меняет в Кодексе об административных правонарушениях определение манипуляций на фондовом рынке: ими предлагается считать умышленные действия должностного лица, участника фондового рынка или физического лица, которые имеют признаки манипуляций; тогда как сейчас это – неправомерное влияние на рыночную стоимость ценной бумаги с целью ее покупки/продажи по цене, сформированной этим влиянием. Штрафы за такие действия остаются почти неизменными – от 100 до 750 не облагаемых налогом минимумов доходов граждан (1,7 – 12,75 тыс. грн).

Будет установлено восемь признаков манипуляций: например, заключение сделки на бирже по предварительной договоренности с существенным отклонением от сформированной цены; заключение сделок перед закрытием

торговой сессии с целью введения участников рынка в заблуждение относительно уровня цен; распространение недостоверной информации, вводящей в заблуждение. Санкции торговцам также будут грозить за сделки с использованием инсайдерской информации; неоднократное заключение в течение дня сделок с инструментом по неизменной цене; а также за сделки без очевидного экономического смысла.

Признаки манипулирования обязана выявлять Государственная комиссия по ценным бумагам и фондовому рынку (ГКЦБФР). Член совета Ассоциации «Украинские фондовые торговцы» О. Швец отмечает, что на рынке используются манипулятивные техники и регулятор вполне может обратить внимание на участвовавшие случаи существенного отклонения цены на разных биржах в связи с выкупом эмитентами акций у миноритариев, которые не поддерживают увеличение уставного капитала. Вне подозрений госкомиссии будут: поддержка цен эмиссионных ценных бумаг при их размещении, сертификатов фондов – при их выкупе; сделки маркет-мейкеров.

Если манипуляция приведет к «получению профессиональным участником фондового рынка, или физлицом, или третьим лицом прибыли в значительных размерах либо позволит им избежать убытков в значительных размерах» (свыше 500 необлагаемых минимумов, то есть больше 8,5 тыс. грн), то к нарушителям будут применяться санкции согласно ст. 222-1 Уголовного кодекса. Это штраф на сумму 12,75–34 тыс. грн либо ограничение или лишение свободы на срок до трех лет. За нарушение с отягчающими последствиями (свыше 17 тыс. грн) санкции жестче: штраф 34–51 тыс. грн или ограничение/лишение свободы на 2 – 5 лет. *(Верховная Рада хочет ввести уголовную ответственность за манипуляции на фондовом рынке // Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2011. – 11.04).*

ВІДГУКИ

Законопроект «Про экспорт зерна»

Механизм прописанный в правительственном законопроекте об экспорте зерна, согласно которому зернотрейдеры смогут экспортировать зерно только при условии его закупки по форвардным контрактам: 50 % необходимо заплатить перед посевной, 30 % – во время сезонных работ и только 20 % – после уборки урожая. Это не устраивает ни зернотрейдеров, ни сельхозпроизводителей – ценовые риски на этом рынке, по словам его участников, настолько высоки, что в проигрыше могут оказаться как одни, так и другие.

Зернотрейдеры должны инвестировать в выращивание в Украине зерновых, заявил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк. Закупать

зерно по форвардным контрактам компании будут обязаны после принятия законопроекта, для разработки которого создана рабочая группа, рассказал чиновник.

По его словам, в группу входят представители зернотрейдеров, Всемирного банка, ЕБРР и USDA. «Думаю, законопроект будет одобрен Верховной Радой до начала осенних полевых работ», – отметил Н. Присяжнюк. В обмен на осуществление форвардных закупок правительство откажется от ограничений на вывоз зерновых. «Зерно, выращенное силами зернотрейдеров и сельхозпроизводителей, будет иметь свободное движение в торговле», – заявил министр. По его словам, трейдеры будут обязаны оплачивать 50 % стоимости будущего урожая накануне посевной, 30 % – во время сезонных работ и 20 % – по факту уборки урожая. «Такая практика существовала в стране до 1917 г. и сегодня действует во многих странах мира, в частности, в Бразилии», – говорит Н. Присяжнюк. Предложенную схему закупок уже применяет оператор Хлебинвестбуд, который пользуется значительной поддержкой государства, владеющего в нем долей.

На этапе последнего платежа компания предлагает сельхозпроизводителям корректировку цены в зависимости от средневзвешенной рыночной стоимости зерна.

По словам директора компании Р. Бровди, это «не гарантирует сельхозпроизводителю получения добавленной стоимости» в случае резкого роста цен (*Кабмин может обязать зернотрейдеров финансировать выращивание зерна // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 4.04).*

Закон, разрешающий Кабмину продавать квоты на экспорт зерна на аукционе, – это очередной этап в монополизации аграрного сектора.

Такое мнение высказала руководитель аналитического отдела консалтингового агентства «ААА» М. Колесник.

«Изначально было понятно, что экспортные квоты на зерно – это негатив. На днях даже Президент В. Янукович высказался за то, чтобы эти квоты были отменены. Но как наше правительство слушает указания Президента, если иницирует такие законы?» – возмущается она.

По словам эксперта, данный закон дает Кабинету Министров право распределять квоты на экспорт зерна по собственному усмотрению, а он может сделать как угодно.

«Кабмин может определить, что квоты получают только те компании, государственная доля в которых превышает 25 %. А это значит, что экспортировать зерно сможет только Хлебинвестбуд, – пояснила М. Колесник.

По ее словам, правительство всячески пытается монополизировать экспорт аграрной продукции и использует для этого все доступные законодательные и административные рычаги.

«Власть просто выкручивает руки предпринимателям и пытается завладеть большим куском прибыльного бизнеса. Но все, что делается, противоречит нормам ВТО – это признал даже профильный комитет Верховной Рады, в котором слушался данный законопроект, однако это не помешало депутатам поддержать его», – отметила М. Колесник (*Эксперт: правительство нанесло очередной удар по аграрному бизнесу // Dnepr.info (http://dnepr.info). – 2011. – 8.04).*

Украине рано отказываться от квотирования экспорта зерна только потому, что был реализован механизм форвардных контрактов на выгодных условиях. Такое мнение высказала народный депутат от фракции КПУ, председатель подкомитета по вопросам реформирования агропромышленного комплекса, развития науки и образования Комитета Верховной Рады по вопросам аграрной политики и земельных отношений М. Перестенко.

По мнению М. Перестенко, реализация механизма форвардных контрактов на выгодных условиях, предоставляемых уполномоченной государством компанией, – действительно прорыв в деле обеспечения продовольственной безопасности Украины. «Однако это прорыв исключительно на фоне ситуации „украинских прорывов“ прошлой власти, которая о продовольственной безопасности не заботилась в принципе. Работы еще непочатый край и, в частности, отказываться от квотирования экспорта зерна рано», – считает она.

По словам коммунистки, статус государственной компании на рынке зерна не закреплен законодательно, как это предлагается в законопроектах, разработанных при ее участии. Кроме того, по ее мнению, если будет засуха или дожди и урожай погибнет, то отказ от апробированной практики квотирования «вылезет нам боком», – прогнозирует она (*КПУ: форвардные контракты нужны, но они не помогут продовольственной безопасности Украины во время засухи // Dnepr.info (http://dnepr.info). – 2011. – 8.04).*

Регулирование экспорта зерна с помощью авансовых закупок приведет к существенному падению производства, прогнозирует руководитель компании «НьюУорлд Грейн» Н. Горбачев.

«То, что предлагают в законопроекте, вызовет потери у сельхозпроизводителей, поскольку это ограничит их возможности продавать свою продукцию большему количеству покупателей, – говорит трейдер. – Те, кто занимается реальным производством, не способны содержать такой штат специалистов, которые бы решали, в какой момент надо продавать. Часть трейдеров не будет покупать зерно из-за того, что будут действовать такие ограничения».

О несовершенстве такой схемы регулирования рынка также говорит руководитель группы экспертов Украинского клуба аграрного бизнеса В. Лапа. Он

подчеркивает, что во избежание махинаций регулятором должно быть только предприятие, и этот регулятор должен закупать зерно только у производителя, считает эксперт. Кроме того, в мире есть другие способы стимулировать производство, чем авансовые закупки урожая, поясняет В. Лапа.

«Получить деньги к урожаю – это плюс. Но цены на зерно ежегодно повышаются, а это – потери для производителя. Как будет работать этот инструмент на практике в стране, где неразвито страхование, дает сбой судебная система, нет надежных механизмов гарантирования контрактов? Вместо этого, государство может предложить эффективный инструмент: фьючерсные кредиты, то есть недорогие займы под залог будущего урожая», – предлагает эксперт (*Регулирование экспорта зерна с помощью авансовых закупок приведет к существенному падению производства // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 29.03*)

Таможенные пошлины оставят Россию без украинского зерна. Такой прогноз озвучил директор Международного института трансформаций общества, экономист О. Соскин.

«Украина по примеру России планирует брать ренту с тех, кто экспортирует зерно. Только Россия берет эту ренту с тех, кто экспортирует нефть. Украинский кабмин надеется, что получит от этого хоть какие-то средства в бюджет. Но очевидно, что зернотрейдеры переложат бремя пошлины на крестьян, у которых покупают зерно. Они будут платить крестьянам меньше, и они станут еще беднее», – сказал он.

При этом О. Соскин полагает, что «квоты все равно необходимо отменять, ведь это пример сталинского директивного социализма». «И пошлины целесообразнее. Но введение таких пошлин негативно отразится и для тех, кто покупает у нас зерно. Россия, например, теперь будет покупать у нас зерно дороже», – отметил он.

Экономист добавил, что «на данный момент Россия покупает украинское зерно гораздо дешевле, чем у других стран». «И практически все квоты на экспорт зерна выделялись как раз для России. А если сейчас введут пошлины, то украинское зерно будут покупать страны северной Африки, азиатские страны. И Россия будет вынуждена конкурировать с этими странами. А сейчас фактически этой конкуренции нет. И цена занижена для России. Поэтому введение пошлин будет хорошим и достаточно ощутимым ударом по финансам России», – прогнозирует он.

Как сообщал «Росбалт», украинское «правительство пролонгировало действие квот на экспорт зерна до лета, хотя срок истекает 31 марта». «Но это постановление Кабмина, а не закон. Поэтому, если Президент или Кабмин внесут в парламент на следующей неделе закон о введении пошлин вместо квот, то мы будем определяться», – сказал заместитель главы фракции Партии регионов

М. Чечетов (*Пошлины на украинское зерно разорят Россию // Украинская зерновая ассоциация (<http://uga-port.org.ua>). – 2011. – 1.04).*

Законопроект «Про державну службу»

Норма законопроекта «О государственной службе», которая устанавливает беспартийность государственных служащих, может быть исключена во втором чтении в ВР. Об этом заявила председатель подкомитета Верховной Рады по вопросам конституционного статуса Президента Украины, Кабинета Министров Украины, центральных органов исполнительной власти Э. Шишкина 29 марта в рамках экспертного опроса Днепропетровского филиала Института им. Горшенина на тему: «Должны ли губернаторы приостановить членство в политических партиях?».

«В соответствии с нынешним Законом „О государственной службе“, государственным служащим не запрещено быть членами политических партий. Если законопроект, поданный в ВР Президентом Украины, будет принят в данной редакции, тогда государственные служащие должны будут выйти из партий.

Могу предположить, что в течение второго чтения эта норма будет исключена, но ее могут и оставить, так как она может предполагать независимость государственной службы. Данная норма закона, по моему мнению, достаточно логична, хотя быть членом политической партии – это личное право каждого гражданина и действующий закон не ограничивает государственных служащих в участии в работе политических партий», – сказала она (*Норма, запрещающая госслужащим быть партийными, может не пройти // Левый берег (<http://lb.ua>). – 2011. – 30.03).*

Законопроект от Президента «О государственной службе» сделает чиновников политически нейтральными, а их работу – профессиональной и эффективной. Такое мнение выразил народный депутат от Партии регионов, представитель Президента в парламенте Ю. Мирошниченко, сообщает пресс-служба ПР.

«Данный законопроект является важной составляющей административной реформы. Главной целью законопроекта является обеспечение политической нейтральности всех чиновников, а также прозрачности их деятельности», – отметил он.

Ю. Мирошниченко напомнил, что суть административной реформы заключается в предоставлении институтам гражданского общества права общественного контроля за процессом государственного управления, права участия в подготовке властных решений, в обеспечении прозрачности и ответственности власти, а также в повышении качества государственных услуг. «В

частности, указанным законопроектом запрещается государственным служащим быть членами политических партий. Таким образом, чиновников приравнивают по уровню ответственности к судьям, работникам прокуратуры, сотрудникам Службы безопасности Украины и военнослужащим. Подобные мероприятия сделают невозможным давление на госслужащих со стороны различных политических сил и позволят избежать политической ангажированности», – пояснил депутат.

По его мнению, принятие нового закона о государственной службе будет способствовать комплексному реформированию системы государственного управления и созданию в стране профессиональной, политически нейтральной и эффективной государственной службы (*Чиновники станут политически нейтральными // ПАРЛАМЕНТ: Украинский политический tabloid (http://www.parlamentua.com). – 2011. – 31.03).*

Коментуючи проект Закону про державну службу, міністр юстиції опозиційного уряду, член фракції «БЮТ-Батьківщина» О. Шустік заявила про те, що Президент, запроваджуючи адміністративну реформу, повністю знищує систему державної служби.

«Здійснюється повна реорганізація і ліквідація деяких видів державної служби, тим, кому пощастить залишитись, визначена невелика надбавка до зарплати», – сказала вона.

О. Шустік зазначила, що так зване підвищення зарплати держслужбовцям слід очікувати тільки з 1 січня 2013 р. і її розмір прирівнюватиметься до мінімальної заробітної плати.

«Закон не враховує реальні фінансово-економічні можливості держави та окремих підприємств. Таким чином, може виникнути ситуація, коли держава буде не в змозі забезпечити повноцінного виконання визначених законопроектом умов. Про це, зокрема, свідчить практика запровадження єдиної тарифної сітки в Україні та інших державах СНД, які поступово відмовляються від її застосування», – сказала вона.

О. Шустік нагадала, що законом скасовується інститут щомісячного преміювання, що призведе до втрати держслужбовцями стимулюючого характеру – премій, оскільки при запровадженні пропонованої системи не буде враховуватись якість виконання щомісячної роботи.

«Нинішня система оплати праці за рахунок надбавок та щомісячної премії дає керівнику можливість впливати на одержання службовцем до 50 % щомісячної оплати його праці, а проектом передбачено лише можливість невеликого збільшення посадового окладу. Таким чином, запропонований проект містить значно менше матеріальних стимулів сумлінного виконання державним службовцем своєї роботи», – сказала народний депутат.

Також вона додала, що відповідно до даного законопроекту державні

службовці мають зберігати політичну нейтральність.

«Чиновник, який перебуває в рядах партії, має бути звільнений з роботи. Також громадяни, які перебувають на державній службі, не мають права балотуватися й брати участь у виборчій кампанії. А як же тоді ст. 36 Конституції України, де „громадяни мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації...”. Ця ж норма Конституції дає можливість встановлювати законом певні обмеження згаданих свобод, але лише «в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. Заборона на членство партії не має прямого зв'язку з захистом національної безпеки, громадського порядку і т. ін.», – сказала О. Шустік.

«Вирішуючи це питання політичної заборони, В. Янукович не враховує головного – держслужбовець є індивідумом, що має свої погляди на свободу вираження, яка гарантується Конституцією України і нормами міжнародного права. У цьому проекті також не враховано, що більшість державних службовців вже зараз є членами політичних партій, з набранням чинності закону – вони будуть звільнені з роботи», – додала вона (*Янукович знищує систему державної служби // Сайт БЮТ (<http://www.byut.com.ua>). – 2011. – 5.04*).

Законопроект «Про мови»

Венецианская комиссия рассмотрела законопроект «О языках в Украине», предполагающий расширение сферы функционирования русского языка. Комиссия поставила под сомнение соответствие документа Конституции: по ее мнению, в случае его принятия русский язык будет приравнен к государственному.

В заключении Венецианской комиссии отмечается «трудность и специфичность» языкового вопроса в Украине. «С одной стороны, более 60 % населения относят себя к украинскому этносу, с другой – более 60 % используют русский в качестве языка ежедневного общения. Положения проекта закона в отношении русского языка могут трактоваться как намерение авторов поставить русский язык на один уровень с государственным, несмотря на Конституцию», – говорится в документе.

«Согласно проекту закона, на языке национального меньшинства должны говорить не менее 9 % населения в регионе. Но в таком случае русский язык будет языком нацменьшинств в каждом регионе», – отметили в Венецианской комиссии и предложили уточнить число языков нацменьшинств при проведении следующей переписи населения.

Представители Венецианской комиссии от Украины – М. Ставнийчук и народный депутат С. Кивалов (Партия регионов) – по-разному истолковали заключение комиссии. М. Ставнийчук заявила, что в комиссии назвали

законопроект «несоответствующим положениям украинской Конституции и международным соглашениям». «Украинская власть должна подготовить более адекватные законодательные решения, чтобы установить справедливый баланс между защитой прав меньшинств с одной стороны и сохранением государственного языка с другой», – сказала она.

С. Кивалов в свою очередь призвал членов Венецианской комиссии рассматривать законопроект с «точки зрения защиты прав человека, а не с точки зрения защиты языка». «Проект заключения комиссии противоречит рекомендациям Совета Европы о необходимости выполнения положений Европейской хартии региональных языков. В них говорилось, что русский язык заслуживает особого положения, учитывая число русскоговорящего населения Украины», – отметил он.

Авторы законопроекта считают неконструктивным заключение Венецианской комиссии. «Когда мы готовили закон о языках, наша работа получила положительную оценку Кабинета министров Совета Европы. С нами согласились, что русский язык не может быть отнесен к языкам других национальных меньшинств и требует к себе особого отношения. Поэтому я был крайне удивлен, услышав выводы представителей комиссии», – сообщил «регионал» А. Ефремов.

«Я вообще был против того, чтобы наш законопроект направляли на согласование в Венецианскую комиссию. Почему международные организации должны давать нам советы по нашему внутреннему законодательству? Если потребуется принять решение в спорном вопросе – это надо делать путем референдума. Пусть народ скажет свое мнение», – заявил лидер коммунистов П. Симоненко.

С идеей вынести языковой вопрос на референдум согласен и А. Ефремов: «Если Президент примет решение провести референдум для того, чтобы снять напряженность в этом вопросе, – это будет разумно, и я поддерживаю такое решение» (*Законопроект о языках вызвал сомнения у Венецианской комиссии // Корреспондент (<http://korrespondent.net>). – 2011. – 28.03*).

Голова Політради «Нашої України» В. Наливайченко вважає, що законопроект про мови в Україні, внесений до Верховної Ради представниками Партії регіонів, КПУ і Блоку Литвина, є антиконституційним і розколює країну.

«Цей законопроект суперечить Основному закону, тобто, ці сили в українському парламенті себе поставили поза рамками Конституції. Про це говорять і висновки Венеціанської комісії», – цитує В. Наливайченка прес-служба партії.

Він також звернув увагу на те, що такий законопроект не тільки не об'єднує, а розколює країну. «Мова – це державотворюючий засіб, засіб об'єднання країни, нашого майбутнього, а три політичні сили чомусь внесли в парламент абсолютно

протилежний законопроект, який зіштовхує людей», – сказав він.

Водночас голова Політради «Нашої України» переконаний, що всі мови в Україні мають бути захищені й підтримані, щоб діти могли вільно спілкуватися в сім'ях і мали достатню кількість підручників у школах.

«Замість цього влада не тільки не підтримує мову, а ще й закриває школи, позбавляє дітей майбутнього, незалежно від того, якою мовою у них викладають», – зазначив В. Наливайченко.

Нагадаємо, законопроект про мови в Україні був зареєстрований у Верховній Раді 7 вересня 2010 р. народними депутатами О. Єфремовим (Партія регіонів), П. Симоненком (Компартія) і С. Гриневецьким (Блок Литвина).

Законопроект визнає українсько-російську двомовність і допускає вільне функціонування російської мови, зокрема в діловодстві, законодавстві та освіті.

27 листопада 2010 р. спікер парламенту В. Литвин направив його до Венеціанської комісії. Для правової оцінки документа була створена робоча група, до якої увійшли члени Венеціанської комісії та експерти Генерального директорату з прав людини та правових питань Ради Європи (*Наливайченко: Мовний законопроект влади розколює Україну // Відголос.com (http://vidgolos.com). – 2011. – 4.04).*

Законопроект «Про легалізацію зарплат»

Глава Комитета ВР по вопросам промышленной и регуляторной политики и предпринимательства Н. Королевская заявила, что пакет законов о детенизации от С. Тигипко оказался фикцией.

Она отметила, что, несмотря на обещания вице-преьера С. Тигипко, Кабмин так и не предоставил обещанных до конца марта законопроектов по легализации зарплат в стране.

Н. Королевская считает, что коррумпированный государственный аппарат не заинтересован в легализации рынка труда. «Детенизацию нельзя проводить репрессивными методами, потому что новые запреты позволят усилить коррупционное давление на бизнес, в результате чего чиновники получают больше теневых доходов», – сказала она.

Глава парламентского комитета обнародовала свое видение шагов, необходимых для детенизации рынка труда.

По ее словам, первый из них – прекратить экономические репрессии и авантюры, результатом которых стал колоссальный рост цен, безработицы, рост тарифов и падение заработных плат. Н. Королевская процитировала Премьер-министра, который на днях заявил, что в Украине – наиболее либеральный Налоговый кодекс, и что примеров такой лояльности к бизнесу в Европе нет. «Если бы это было сказано 1 апреля, можно было бы сказать, что у правительства хорошее чувство юмора», – сказала Н. Королевская.

Второй шаг, предлагаемый Н. Королевской, – это повышение социальных стандартов.

«Нами внесен законопроект (№ 7536), согласно которому будет пересмотрена потребительская корзина, которая не менялась более 10 лет, и прожиточный минимум и минимальная заработная плата будут приведены в соответствие с потребностями жизни в XXI в.», – заявила Н. Королевская.

По словам народного депутата, третий шаг – перестать имитировать борьбу с коррупцией, а четвертый – создать эффективную шкалу налогообложения на фонд заработной платы, при которой заработную плату будет выгодно платить.

«Зарботная плата будет выше, если налоговая нагрузка на нее будет меньше», – заявила Н. Королевская.

Пятый шаг касается отмены уплаты единого социального взноса для пенсионеров и инвалидов.

«Мы уже внесли соответствующий законопроект в парламент (№ 8287), потому что даже при рабовладельческом строе инвалидов не заставляли так работать и столько платить, как в нашей стране. Следующим будет законопроект об адекватной ставке единого социального взноса. Мы считаем, что ставка, вступившая в действие с 1 января, еще больше спровоцировала тенизацию рынка труда. Люди не в состоянии платить этот налог легально и стоят перед выбором – уйти в тень, либо закрыться», – сказала Н. Королевская.

Народный депутат отметила, что детенизация не должна стать еще одной антинародной реформой, которая проводится для чиновников за счет людей.

«Мы предлагаем простые и понятные шаги, которые позволят разорвать замкнутый круг лжи и коррупции и дать людям высокие легальные зарплаты, бизнесу – стимулы для развития, а бюджету – налоги», – заявила Н. Королевская (*Королевская заявила, что пакет законов о детенизации от Тигипко оказался фикцией // Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2011. – 2.04).*

Украинские эксперты высказали свое мнение о новом законопроекте об уголовной ответственности за выплату зарплат «в конверте».

Политолог А. Палий заявил о том, что результатом будет увеличение взяток, увеличение бремени на бизнес, увеличение коррупции и снижение деловой активности.

По его мне нию, необходимо снижение нагрузки на фонд оплаты зарплаты. Необходимо снизить налоги и довести их до такого состояния, когда платить их станет выгодно. «Конечно, параллельно надо увеличивать санкции, но одними санкциями тут проблему не решить именно в силу того, что у нас и так бизнес закошмаренный, он и так уже не дергается», – сказал политолог (*Палий описал, насколько закошмарили украинский бизнес // From-ua (<http://www.from-ua.com>). – 2011. – 5.04).*

Руководитель Школы политической психологии Г. Балашов заявил о том, что

инициатива по внедрению уголовной ответственности за выплату заработных плат «в конвертах», которая родилась в правительстве, не будет реализована. «Если они хотят посадить всю страну в тюрьму, то этот законопроект как раз очень удачен. Абсурд тяжело обсуждать», – отметил он.

«Реакция будет следующей – будут сокращать людей, потому что 35 % социальной нагрузки предприятие просто не выдержит. Все пойдут на свои хлеба, а бизнес займется исключительно деньгами», – считает эксперт.

Г. Балашов уверен, что бизнес в Украине не может справиться с задекларированным налоговым давлением. «Правильным был бы подход – сократить налоги, если их невозможно платить. В свое время в одной из стран обложили налогами каждую печную трубу – в результате увеличилось количество пожаров, потому что люди начали убирать печные трубы и топить „по-черному”. Обложить налогом зарплату им не удастся, потому что никто ее платить не сможет. Не потому, что не хотят, не могут», – сказал он.

«Если бы ВВП был высокий и серьезно экономика бы поднималась, тогда были бы большие заработки. А сейчас у бизнесменов вообще нет заработков, они едва сводят концы с концами. Я думаю, что этот закон работать не будет, его не протаскают через парламент, потому что сами металлургические гиганты, шахтерские поселки уже давно платят в конвертах зарплату рабочим, потому что тоже не могут позволить себе такую нагрузку на фонд заработной платы. А так как они владельцы, сидят в парламенте, то законопроект попросту не пройдет», – считает Г. Балашов (*Эксперт: с зарплатами «в конвертах» ничего сделать не смогут... // From-ua (<http://www.from-ua.com>). – 2011. – 5.04*).

Политолог М. Погребинский считает, что начинать наводить порядок в налоговой сфере нужно не с запрета зарплат «в конвертах». «Надо сначала существенно сократить налоги на фонд заработной платы. Не потому люди не платят налоги, что они такие злобные и не хотят платить их, а потому что сумасшедший налог, совершенно дикий», – считает эксперт.

М. Погребинский убежден, что неправильно избранный путь не даст никакого результата. «Ясно, что бороться нужно не так. Ничего из этого не выйдет. Это называется закон про войну с собственным народом», – сказал он.

Народный депутат от Партии регионов С. Кивалов заявил о том, что законопроект о борьбе с зарплатами «в конвертах» пройдет долгий путь согласований и рассмотрений, а в итоге будет принят максимально сбалансированный вариант документа. «Выводить экономику из тени необходимо. И это одна из главных задач при любых экономических реформах», – отметил он.

«Это большой и сложный пласт. В предыдущие годы этому вопросу не уделялось должного внимания, прежняя власть решала другие «свои» вопросы, делала ставку на популистские методы. Но ради будущего страны, для поднятия экономики, кто-то должен взять на себя ответственность и сделать непопулярные шаги, с точки зрения широких масс, в этом направлении», – подчеркнул политик.

С. Кивалов уверен, что данное событие не пройдет мимо внимания

политической оппозиции. «Можно предположить, что политические оппоненты будут использовать любую инициативу нынешнего правительства для дестабилизации общества, будоражить общественное мнение, напоминая о своем существовании. Это вполне естественно. Чтобы избежать таких острых и конфликтных ситуаций, все процессы должны проходить открыто, прозрачно с широким обсуждением, в том числе в прессе, параллельно нужно вести разъяснительную работу», – считает депутат *(Погребинский подозревает, что власть готовит законопроект о войне с собственным народом // From-ua (<http://www.from-ua.com>). – 2011. – 5.04).*

Пенсійна реформа

Украинские экономисты считают неизбежным проведение в нашей стране пенсионной реформы, которая позволит не только сбалансировать бюджет Пенсионного фонда, но и повысит благосостояние граждан. Кроме того, реформа создаст условия для более активного развития экономики.

В частности, председатель Всеукраинского союза ученых-экономистов А. Кендюхов считает, что главной проблемой нынешней системы пенсионного обеспечения в Украине является несправедливость в начислении пенсий, которые не соответствуют реальному трудовому вкладу подавляющего большинства граждан. «Также значительные сложности создает непомерный размер начислений на зарплату, служащий одним из ключевых факторов тенезации экономики, и увеличивающийся дефицит ПФ», – отмечает эксперт.

По словам старшего экономиста CASE-Украина В. Дубровского, солидарная система пенсионного обеспечения, когда сегодняшняя молодежь поддерживает стариков, – это пирамида, которая рано или поздно даст сбой. Потому ключевым вопросом после завершения пенсионной реформы должен стать полный отказ от солидарной системы пенсионного обеспечения. «Нужна кардинальная реформа с появлением НПФ, чтобы система была накопительной, а не субсидийной, чтобы деньги будущих пенсионеров давали новые рабочие места молодым, а не молодые содержали армию пенсионеров», – говорит главный финансовый аналитик РА «Эксперт-Рейтинг» В. Шапран. По его словам, введение второго уровня пенсионной системы позволит выделить значительные ресурсы для реального сектора экономики, станет источником «длинных денег», соответственно, – инвестиций и экономического роста.

По мнению главы правления Центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко, главными противниками такого подхода к пенсионной реформе являются чиновники, которые получают выгоды от солидарной системы пенсионного обеспечения. «Реформа несет в себе риски конфликтов власти с отдельными группами. Причем с группами непростыми – теми, на кого государство в течение десятилетий делало ставку, в том числе обеспечивая

серьезными зарплатами и гарантируя высокие пенсии. Элита, опора, бюрократический аппарат может стать наиболее „пострадавшим” слоем населения от этой реформы. Социальная напряженность в этих слоях – серьезный риск для власти, и сейчас на это обращают внимание, это тревожит власть. Но делать это рано или поздно придется – другого выхода попросту нет», – отмечает политолог (*Эксперты призывают к срочному реформированию пенсионной системы // Versii.com (<http://www.versii.com.ua>). – 2011. – 31.03*).

В то же время председатель парламентской фракции Партии регионов А. Ефремов не исключает, что правительственный проект пенсионной реформы будет отозван из ВР, а вместо него разработан принципиально новый документ.

«Сейчас мы работаем в данном направлении. В частности, наша фракция вчера провела серьезный разговор с автором законопроекта С. Тигипко. Присутствовали эксперты, и мы довольно много и подробно рассматривали все нюансы законопроекта», – объяснил он.

В конечном итоге, по словам депутата, было решено, что пенсионная реформа требует серьезной доработки.

«Я даже не исключаю, что в процессе доработки мы придем к решению, когда нынешний законопроект будет отозван, а на его замену подан другой», – отметил А. Ефремов. В частности, он подчеркнул, что уже вчера были предложены другие варианты пенсионной реформы.

Кроме того, председатель парламентской фракции ПР отметил, что проведение пенсионной реформы в Украине связано с международными обязательствами, в частности требованием МВФ, поэтому документ должен быть согласован на всех уровнях (*Александр Ефремов: Проект пенсионной реформы будет серьезно доработан // Официальный сайт Партии регионов (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2011. – 5.04*).

Для Украины введение второго уровня пенсионного обеспечения с персональными накопительными счетами для каждого будущего пенсионера является ключевым моментом проводимой правительством пенсионной реформы и главной целью реформирования существующей пенсионной системы. Такое мнение высказывают украинские политические и экономические эксперты.

Глава правления Центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко считает, что сведение реформы только к повышению пенсионного возраста – «это миф». «Да, предлагаются жесткие экономические и социальные решения. Жесткие, но необходимые», – отмечает политолог.

По словам старшего экономиста CASE-Украина В. Дубровского, реальный смысл реформы состоит в ведении так называемого «второго уровня» пенсионного обеспечения, в рамках которого гражданин сам формирует свои пенсионные отчисления, которые идут на персональный счет, а не в солидарную

систему.

«Для того чтобы это работало, нужно доверие к государству, нужна открытость Пенсионного фонда. Чего сейчас нет. Потому люди и боятся, в принципе, перехода на второй уровень, потому что нет уверенности в сохранности денег. Система персональных счетов сделает пенсионное обеспечение более понятным и прозрачным», – отмечает экономист.

Эксперты признают, что в первое время солидарная система пенсионного обеспечения не будет полностью ликвидирована. Но наличие второго уровня будет ее совершенствовать и сглаживать ее недостатки, предоставляя альтернативу.

«Накопительная система – это система для молодых людей. Молодые поколения смогут накапливать. Очень сложная ситуация со вторым уровнем для людей среднего возраста. Да, они тоже будут накапливать, но у них просто нет времени, чтобы обеспечить себе нормальную пенсию. До пенсионного возраста – 15 или 10 лет – и что делать? Думаю, для них должна остаться в полном объеме солидарная система плюс возможность накопительного страхования», – отмечает Фесенко (*Украине выгодно внедрение второго уровня пенсионной системы // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 31.03*).

Інше

Президент України особливо наголошує на необхідності прозорого процесу підготовки законопроекту «Про вибори народних депутатів України». Про це заявив міністр юстиції, голова Робочої групи при Президентові України з питань удосконалення законодавства про вибори О. Лавринович в інтерв'ю телеканалу ТВі.

За словами міністра, наразі розробка законопроекту перебуває на початковому етапі. Зокрема, на основі пропозицій членів робочої групи підготовлено нарис концепції, на основі якої буде створюватися перший, «чорновий» варіант проекту закону.

За словами О. Лавриновича, минулого тижня з пропозиціями членів робочої групи був ознайомлений Президент України. Глава держави обрав із запропонованих варіантів позиції, які будуть покладені в основу чорнового варіанта проекту закону. З 15 березня, за словами міністра, група нормопроєктувальників Міністерства юстиції приступила до написання чернетки проекту закону.

О. Лавринович зазначив, що цей, по суті «технічний», варіант буде запропонований для обговорення членам робочої групи. Відбудеться постатейне обговорення чернетки проекту з внесенням аргументованих пропозицій щодо змін окремих норм чи статей у межах концепції, визначеної Президентом України.

Після доопрацювання проекту з урахуванням пропозицій членів робочої

групи законопроект буде наданий для аналізу експертним установам. Зокрема, за словами О. Лавриновича, проект буде поданий на експертизу Венеціанській комісії та провідній світовій експертній установі, що професійно займається виборчим законодавством та виборчими кампаніями, – Міжнародній фундації виборчих систем (International Foundation for Electoral Systems).

Одночасно проект закону буде винесений на широке громадське обговорення.

Міністр наголосив, що головна роль в оцінці висновків та рекомендацій обговорення належатиме Робочій групі при Президентові України. Зокрема, на засіданнях групи буде заслухана аргументація та думки членів групи щодо наданих до законопроекту пропозицій.

О. Лавринович висловив сподівання, що всі організації та партії, а також зарубіжні партнери візьмуть активну участь у робочій групі і докладуть максимальних зусиль для розробки цього надзвичайно важливого законопроекту, мета якого полягає в удосконаленні виборчого процесу в Україні та зміцненні в країні демократичних основ.

За словами міністра, Президент України отримає на погодження проект, який пройде багатоступеневу систему обговорення та доопрацювання за участі вітчизняних, міжнародних експертів, народних депутатів України, а також широких кіл громадськості.

Як повідомлялося, Робочу групу з питань удосконалення законодавства про вибори було створено Указом Президента України 2 листопада 2010 р. Глава держави доручив привести законодавство про вибори у відповідність до загальноновизнаних міжнародних демократичних стандартів. Очолив робочу групу згідно з Указом міністр юстиції О. Лавринович.

До участі в робочій групі було запрошено представників усіх депутатських фракцій Верховної Ради, позафракційних народних депутатів, представників міжнародних та вітчизняних неурядових організацій.

Участь в робочій групі беруть також близько двох десятків іноземних експертів. Зокрема, – представники Ради Європи, ОБСЄ, Міжнародної фундації з виборчих систем, Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія), Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, Німецького фонду міжнародного правового співробітництва, Гамбурзького університету, Агентства США з міжнародного розвитку й інші організації та установи (*О. Лавринович: Президент наголосив на обов'язковості прозорого процесу підготовки закону про вибори // Урядовий портал (<http://www.kmi.gov.ua>). – 2011. – 28.03).*

Президент України В. Янукович застосував право вето до Закону України «Про внесення зміни до статті 143 Сімейного кодексу України щодо обов'язку батька забрати дитину з пологового будинку». Цей закон Верховна Рада України прийняла 15 березня 2011 р. У ньому встановлюється обов'язок батька,

який не перебуває у шлюбі з матір'ю дитини, забрати дитину для утримання та виховання з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, якщо цього не зробила мати.

Цілком підтримуючи наявність такого обов'язку батька, глава держави водночас вважає, що це положення потребує чіткої деталізації в питанні, яким чином має бути встановлено батьківство для дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі. На цьому наголосила перший заступник глави Адміністрації Президента України, представник Президента України у Конституційному Суді України О. Лукаш. За її словами, відсутність у положенні такої норми може спричинити ризики зловживання запровадженням механізмом забирання дітей із пологових будинків, інших закладів охорони здоров'я невідомими людьми з метою торгівлі дітьми.

Президент вважає за необхідне визначити у Законі, що для забирання дитини з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я батьком його батьківство стосовно дитини має бути визначено у свідоцтві про народження дитини або визнано рішенням суду, зауважила О. Лукаш. Водночас, за її словами, глава держави вважає, що в Законі потребують вирішення і питання надання добросовісному батьку відповідних гарантій, які б уможливили виконання ним запроваджуваного обов'язку, що, на жаль, не було зроблено Верховною Радою. Адже невиконання батьком обов'язку, про який ідеться, може обумовлюватися і поважними причинами. Такими, наприклад, як тривала хвороба батька, неповідомлення батькові матір'ю дитини про факт народження дитини або про заклад охорони здоров'я, в якому перебуває дитина. У цьому випадку добросовісний батько в разі незабирання ним дитини з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я постраждає – за чинним Законом через шість місяців він буде позбавлений батьківських прав. «Це навряд чи є справедливим стосовно добросовісного батька і відповідатиме інтересам дитини», – зауважила О. Лукаш.

За таких обставин, підкреслила вона, наведене суперечить конституційному принципу забезпечення державою охорони сім'ї, дитинства, батьківства. «З метою забезпечення захисту прав та інтересів дитини, яку матір не забрала з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, а також батька такої дитини, Президент вважає за доцільне визначити в Законі механізм повідомлення батька про те, що в нього виник обов'язок забрати дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я», – наголосила О. Лукаш.

Як зауважила перший заступник глави Адміністрації Президента, глава держави переконаний, що Верховна Рада візьме до уваги його пропозиції стосовно цього Закону.

Так, глава держави пропонує:

1) ст. 1 Закону, що надійшов на підпис, викласти в такій редакції: «1. Частину другу статті 143 Сімейного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 21–22, ст. 135) доповнити абзацом другим такого змісту:

Батько, який не перебуває у шлюбі з матір'ю дитини, батьківство якого визначено у свідоцтві про народження дитини або визнано за рішенням суду, зобов'язаний за повідомленням служби у справах дітей, що здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, забрати дитину для утримання та виховання з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, якщо цього не зробила мати дитини. У разі, якщо батько не перебуває у шлюбі, він набуває статусу одинокого батька»;

2) доповнити Закон положенням щодо доручення Кабінету Міністрів України визначити порядок повідомлення батька, який не перебуває у шлюбі з матір'ю дитини, про обов'язок забрати дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я (*О. Лукаш: Закон має допомогти добросовісному батькові, але унеможливити торгівлю дітьми // Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2011. – 3.04).*

Народный депутат Украины С. Кивалов (фракция Партии регионов) о законопроекте о гарантиях государства в отношении исполнения решений суда (регистр. № 7562).

«Цель законопроекта – приведение положений действующего законодательства в соответствии с Конвенцией о защите прав человека и основополагающих свобод для устранения систематического неисполнения государством решений национальных судов.

Об этом законодательном механизме говорят, что он работает по принципу „резанья ради выполнения”. В прессе последнее время часто упоминается о том, что правительством предлагается упразднить „твердые размеры” социальных льгот граждан, чтобы выполнить „пилотное” решение Европейского суда по правам человека по делу „Юрий Иванов против Украины”.

Я хотел бы пояснить, как это согласовывается с нормами Конституции и дать оценку такому правовому механизму.

14 января 2011 г. в Верховной Раде зарегистрирован этот законопроект, внесенный Кабинетом Министров Украины и подготовленный Министерством юстиции. Законопроект специально посвящен выполнению, как его уже назвали, „пилотного” решения, анонсирован Министерством юстиции и в Европе, и в Верховной Раде.

Законопроект действительно непростой, затрагивает серьезные проблемы государственного значения. Тут нам надо понимать, что принятие такого закона (впрочем, как и любого другого) обязательно будет иметь те или иные последствия. А принятие такого непростого с социальной точки зрения закона будет иметь резонанс не только внутри страны. Тут перед законодателем стоит очень непростая задача: мы должны добиться того, чтобы и решение по делу Иванова было выполнено, и репутация страны не пострадала. С другой стороны, граждане должны иметь социальные гарантии и льготы, а бюджет, в свою очередь,

должен это все выдержать.

Сразу скажу, что по этому законопроекту Комитет по вопросам правосудия, который я возглавляю, был определен профильным. Свою часть мы уже рассмотрели. Сейчас документ находится на изучении в других комитетах парламента Украины.

Охарактеризую его в общих чертах. Предлагается отменить действие мораториев на принудительную реализацию имущества должников: бюджетных предприятий топливно-энергетического комплекса, от атомных электростанций до угольных шахт, от предприятий газотранспортной системы до теплосетей, обслуживающих население; судостроительных предприятий, то есть стратегических производственных и инфраструктурных объектов, чье положение – сложное, а значимость – огромна. Сейчас изучается механизм выхода из этой сложной ситуации, этим высший законодательный орган страны сейчас и занимается.

Так же остро стоит вопрос возмещения просроченных выплат специальных фондов, ответственность за невыплаченные долги ЖЭКов и других коммунальных предприятий. Тут нужна и персональная ответственность чиновников, и продуманная государственная политика. Все механизмы должны быть простыми, понятными и логичными.

Не будем забывать и том, что многие предприятия имеют миллионные долги лишь потому, что люди вовремя не платят за коммунальные услуги, которые уже получили. Мы сами себя загоняем в замкнутый круг: не платим мы – не платят и нам. А коммунальщики не могут содержать, в частности, теплосети в надлежащем состоянии – их просто не за что ремонтировать. Отсюда – недополученное тепло, ушедшее через дырявые трубы. Поэтому технологические потери в сетях у нас, пожалуй, самые большие в мире.

Кроме того, что за годы, предшествующие судебной реформе, в сейфах у некоторых руководителей предприятий скопились тысячи „долговых” решений судов. В соответствии с этими решениями, предприятия по так называемым „высосанным из пальца” основаниям, придуманным ловкими адвокатами, должны выплатить рабочим миллионы. Подобные решения есть на руках у сотен „детей лейтенанта Шмидта”, вознамерившихся ежемесячно вытряхивать из государства тысячи и тысячи гривен на раздутые социальные выплаты. Все эти решения сегодня ждут своего часа. Это – мина замедленного действия. Никакое производство, никакой бюджет не выдержит такого катаклизма. Вот вам один из примеров, когда недостатками законодательных механизмов бессовестно пользуются с целью личной наживы.

Но не будем забывать о тех категориях наших соотечественников, которые действительно очень нуждаются в социальной поддержке государства. Это – учителя, сокращенные военнослужащие и инвалиды. Среди них есть такие, которым государство годами не может выплатить, к примеру, тысячу гривен задержанной зарплаты или пособия...

Для эффективной социальной поддержки этих людей необходимо четко разграничить эти категории.

К тому же нет необходимой ясности с финансово-экономической базой законопроекта: во сколько именно его принятие обойдется государству. Назывались цифры от 130 млрд грн до 300. Это только за первый год действия закона. Я бы назвал погрешность в 170 млрд грн серьезной проблемой, требующей внимания и серьезного дополнительного изучения. Это значит, что точных финансовых расчетов на сегодняшний день не существует. Их еще предстоит выработать. Ведь вся доходная часть Государственного бюджета страны на 2011 г. составляет 281 млрд грн, при расходной части – 322 млрд.

Необходим комплексный финансово-экономический анализ, с участием Минфина, Министерства экономического развития и торговли, Министерства социальной политики: во сколько обойдется государству, по каждой позиции, каждое положение этого законопроекта.

С учетом важности этому законопроекту предварительно дан „карт-бланш”: Комитет по вопросам правосудия рекомендовал его к принятию в части, касающейся предмета ведения комитета. Вместе с тем необходимо четко знать позицию и других парламентских комитетов, чье мнение является основополагающим по большинству положений этого законопроекта, а именно: Комитетов по вопросам социальной политики и бюджета. Не Комитет по вопросам правосудия должен определять размеры пенсий, социальных выплат и бюджетных расходов. Вопросы бюджетной классификации, расчетов, соответствующих проводок и специальных правил составляют компетенцию этих комитетов. Над этим законопроектом идет совместная работа практически всех парламентских комитетов.

Я хочу особо подчеркнуть, что точка отсчета для народных депутатов – уровень жизни граждан. Поэтому и работа над документом такая сложная, что мы не должны допустить понижения социальных гарантий для нуждающихся граждан. Ну и порядок в этой сфере навести надо» (*Точка отсчета для народных депутатов // From-ua (<http://kivalov.from-ua>). – 2011. – 30.03*).

КОМЕНТАРІ ЗАРУБІЖНИХ ЕКСПЕРТІВ

А. Широв, заведующий лабораторией прогнозирования производственного потенциала и межотраслевого взаимодействия Института народнохозяйственного прогнозирования РАН:

«В случае вступления Украины в Таможенный союз и единое экономическое пространство общий плюс в торговом балансе может составить примерно 5 млрд долл.

Как показывают наши предварительные расчеты в долгосрочной перспективе, после вступления в единое экономическое пространство общий плюс Украины в торговом балансе может составить примерно 5 млрд долл. Это произойдет в один год, возможно, это будет растянуто по времени, но общая оценка сводится к этой цифре.

В случае вступления Украины в Таможенный союз России на первом этапе ждут потери. Россия теряет экспортные пошлины на нефть и нефтепродукты, которые будут поставляться в Украину.

На эту же сумму будут снижаться финансовые траты за эти товары для украинских производителей, и в этом есть прямой плюс для экономики Украины.

В то же время в перспективе от этого выиграет и Россия, однако эффект для ее экономики будет меньше и составит около 1 % ВВП.

Одним из опосредованных эффектов вступления Украины в Таможенный союз является то, что она сможет стать транзитным мостом между РФ и ЕС, особенно учитывая сложности в отношениях между Минском и Москвой. Кроме этого, на территории Украины будут созданы производства с западными технологиями, которые будут поставляться на российский рынок» (*Вступление Украины в ЕЭП даст ей 5 млрд долл. // УНИАН (<http://www.unian.net/rus>). –2011. – 24.03).*

К. Симонов, гендиректор Фонда национальной энергетической безопасности (РФ):

«Украина продолжает жить в условиях дорожающих энергоносителей и неопределенности в подходе со стороны Евросоюза, который явно игнорирует наши энергетические интересы. Долго так продолжаться не может: мы теряем драгоценное время и, в конце концов, можем выпасть из системы европейского транзита, так и не получив низких цен на топливо. В итоге под вопросом оказывается не только выход украинской экономики из кризиса, но и будущее нашего экспорта – дорогой газ не позволит отечественной продукции конкурировать на внешних рынках.

В вопросах поставок газа мы вплотную подбираемся к символической “точке невозврата”. Россия делает ставку на обходные газопроводы – „Северный поток» и „Южный поток”, которые смогут транспортировать около 120 млрд куб. м в год. А это превышает текущие объемы прокачки газа в Европу через украинскую ГТС (в прошлом году – около 95 млрд куб. м). При этом наша газотранспортная система требует немедленной модернизации: по оценкам специалистов, износ отдельных объектов уже составляет 70–90 %.

За последние годы Евросоюз не раз заявлял о готовности инвестировать в модернизацию нашей газотранспортной системы. Однако реальные шаги Европа ставит в зависимость от гарантий со стороны России обеспечить заполнение трубы газом. “Модернизация украинской ГТС не имеет смысла без газа, а он

поступает из России”, – эти слова еврокомиссара Г. Эттингера недвусмысленно отражают “желание” ЕС помогать Украине. Пройдет еще совсем немного времени, и на нашем устаревшем и изношенном транзитном потенциале можно будет ставить жирный крест. А российский газ к европейскому потребителю пойдет другим путем.

К сожалению, это не единственная наша проблема в газовой сфере. Пока отечественные предприятия выкарабкиваются из кризиса, их уже поджидает новое испытание: из-за дорожающей нефти ежеквартально повышается и цена на газ. Стоимость российского голубого топлива для Украины, согласно контракту 2009 г., рассчитывается по европейской формуле в привязке к ценам нефти и нефтепродуктов, которые действовали на рынке на протяжении предшествовавших девяти месяцев. Так что нынешний уровень цен на нефть – около 100 долл. за баррель – нам еще предстоит ощутить будущей осенью в виде подорожания импортируемого газа, который потребляют промышленность и предприятия теплокоммунэнерго.

Стремление снизить зависимость Украины от российского газа пока дальше разговоров не идет. Для наращивания собственной добычи до 28–30 млрд куб. м в год, как предусмотрено Энергетической стратегией до 2030 г., необходимы колоссальные инвестиции в размере 25 млрд долл., что сегодня не под силу ни “Нефтегазу”, ни правительству. К тому же за прошлый год добыча газа снизилась почти на 1 млрд куб. м – до 20 млрд куб. м».

Сегодня многие страны мира все больше обращают внимание на альтернативные энергоносители – сжиженный природный (СПГ) и сланцевый газ.

В Украине несколько последних правительств также рассматривали возможность использования сжиженного природного газа. Еще около года назад министр энергетики Ю. Бойко заявил о намерении закупать СПГ в Египте по 180 долл. За 1 тыс. куб. м. Однако масштабное использование СПГ связано с рядом серьезных проблем. Это и необходимость инвестировать свыше 2,5 млрд долл. в сооружение терминала по приемке этого газа, и длительные сроки строительства и окупаемости, и трудности с проходом огромных судов-газовозов через турецкие проливы, и – главное – непредсказуемость ситуации с ценой и объемами поставок СПГ в условиях сегодняшней политической нестабильности в странах арабского Востока. По мнению К. Симонова, рассчитывать на поступление на рынок больших объемов сжиженного газа по низким ценам не приходится: у Египта нет свободного газа, а один из крупнейших поставщиков СПГ – Катар уже решил до 2014 г. остановить проекты по строительству новых мощностей. Поэтому серьезно надеяться на сжиженный газ как альтернативу российским поставкам нереалистично.

Сланцевый газ тоже вряд ли станет для Украины палочкой-выручалочкой. По оценкам компании “Ситигаз”, этого вида топлива у нас почти 2 трлн куб. м, но это технически извлекаемые, а не доказанные запасы. Американские компании, которые дальше других продвинулись в разработке сланцев, готовы помогать

Украине. Но речь пока идет не о передаче технологий, а лишь о содействии в геологоразведке. А технологии там не только сложные, но и опасные. Ведь в сланцевую породу закачивается много воды, чтобы произвести гидроразрыв, а это чрезвычайно опасно для окружающей среды. Да и сами сланцы у нас залегают гораздо глубже, чем в США, так что извлечь газ будет сложнее.

Еще одна особенность сланцевого газа – высокая стоимость добычи. Для разработки нужны значительные средства, которые даже многим странам Евросоюза, с их немалыми дефицитами бюджетов, сегодня просто не по карману. В США сланцевая революция началась в 2005 г., когда стоимость газа на Henry Hub (газохранилище в США, цены которого являются базовыми в биржевой торговле) достигала пиковых 500 долл. За 1 тыс. куб. м, объясняет К. Симонов. Тогда инвестировать в альтернативный источник газа было выгодно. Сегодня же, по имеющимся расчетам, полная стоимость затрат на добычу сланцевого газа в среднем составляет около 200 долл. За 1 тыс. куб. м, что существенно дороже добычи природного газа. Более того, текущие цены на Henry Hub примерно на четверть ниже себестоимости добычи сланцевого газа, чем у большинства американских добывающих компаний. Как утверждает начальник управления структурирования контрактов и ценообразования ООО «Газпром экспорт» С. Комлев, «сланцевым» компаниям в США удавалось выживать в условиях существующего ценового тренда только за счет продажи значительной части газа на форвардном рынке, по контрактам на полтора-два года вперед, где цена существенно выше, чем сложилась на сегодня. Однако компаний, которым удастся таким образом компенсировать затраты, становится все меньше. Есть все основания ожидать, считает С. Комлев, что пузырь сланцевого газа в США в ближайшее время лопнет и цены на американском спотовом рынке придут к реальному уровню.

Мировая экономика хотя и медленно, но все же выходит из кризиса. Соответственно, будет расти и спрос на энергоносители. Украина уже в прошлом году увеличила потребление природного газа более чем на 5 млрд куб. м – до 57,6 млрд. По прогнозам крупнейших мировых энергокомпаний, рост потребления голубого топлива в странах ЕС составит примерно 1,5 % в год на протяжении ближайшего десятилетия. А это означает, что Украина может остаться не только одним из основных потребителей, но и главным транзитером российского газа (сейчас через нас идет до 70 % газпромовских поставок в Европу).

По оценкам специалистов французской энергетической компании Total, к 2020 г. спрос в Европе может увеличиться на 130–140 млрд куб. м газа, поэтому проблем с недогрузкой нашей ГТС, даже с прокладкой «Северного потока» и «Южного потока», возникнуть не должно. Правда, при одном условии – что будет осуществлено объединение «Газпрома» и «Нефтегаза».

«Если будет достигнута договоренность о слиянии „Газпрома” и „Нефтегаза”, то, конечно же, „Газпром” максимально загрузит газотранспортные мощности Украины. Это повысит доходы украинского бюджета. А самое главное –

население, комбыт, а также промышленность и электроэнергетика получают газ по внутренним российским ценам, а это в разы ниже, чем сейчас платят украинские потребители. Таким образом, Украина получит серьезную экономическую помощь для развития», – заявил глава правления «Газпрома» А. Миллер на прошедшем недавно в Москве круглом столе, посвященном актуальным проблемам европейской энергетики. Кроме того, «Газпром» готов инвестировать и в модернизацию нашей ГТС, увеличив ее транзитную мощность с нынешних 95 млрд до 120, а то и до 140 млрд куб. м газа в год.

Подходы к созданию СП не изменились: российская компания внесет свою долю в виде добычных активов (речь, судя по всему, может идти об Астраханском месторождении, расстояние от которого до украинской границы всего 450 км), а НАК – свои газотранспортные мощности.

В правительстве не отрицают возможности создания такого совместного предприятия, но хотели бы видеть в нем еще и третью сторону – партнера из Европы. Однако ожидание поддержки со стороны ЕС затягивается и ставит Украину перед выбором: продолжать убеждать Европу и Россию в необходимости трехстороннего СП и одновременно тешить себя надеждами на СПГ, сланцевый газ и прочие воздушные замки – с реальной угрозой потерять через несколько лет транзитный статус. Либо всерьез задуматься над предложением России и постараться в ходе дискуссий и переговоров найти компромиссное решение, отвечающее интересам обеих сторон» (*Пелух Ю. Есть ли выход из газового тупика? // ИноСМИ (<http://www.inosmi.ru/ukraine/20110405/168091618.html>).*

ДІАЛОГИ

Внесено зміни до Закону України № 2240 «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» (далі – Закон № 2240). Це пов'язано з тим, що з 1 січня 2011 р. набрав чинності Закон України № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464). Він змінив систему нарахування та сплати страхових внесків до чотирьох соціальних фондів. Крім того, зобов'язав платити соціальні внески і «спрошениці». Відтепер єдиний соціальний внесок, що надходить до Пенсійного фонду, розподіляється Державним казначейством України між фондами відповідно до встановлених Законом пропорцій.

Запровадження єдиного внеску скасувало норму, яка діяла до 31.12.2010 р., щодо оплати роботодавцем листків непрацездатності за рахунок нарахованих та утриманих страхових внесків. У контексті змін, що відбулися, правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності постановою від 22.12.2010 р. № 26 затвердило Порядок фінансування страхувальників для надання застрахованим особам матеріального забезпечення за рахунок коштів

Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, який зареєстрований в Мін'юсті (далі – Порядок №26). Тепер у роботі зі страхувальниками щодо оплати листків непрацездатності у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами керуються зазначеним Порядком.

На сьогодні є багато практичних питань, які досі не врегульовані нормативними документами.

Зупинимося на деяких питаннях, які врегульовані або з яких висловлена позиція виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

1. Для виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах, на поховання, яка нарахована за страховими випадками, що сталися після 01.01.2011 р., згідно з ч. 1 ст. 21 Закону № 2240 страхувальником для фінансування його робочим органом фонду подається заява-розрахунок за формою, затвердженою Порядком №26. Нарахування суми матеріального забезпечення та оформлення заяви-розрахунку здійснюється на підставі рішення комісії (уповноваженого) із соціального страхування підприємства про призначення матеріального забезпечення. У заяві-розрахунку, яка подається страхувальниками до робочого органу фонду, зазначається повна нарахована сума допомоги з урахуванням обов'язкових утримань (податок з доходів фізичних осіб, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, аліменти, які утримуються з суми допомоги по тимчасовій непрацездатності). Для отримання коштів за такими заявами, відповідно до ч. 2 ст. 21 Закону № 2240, роботодавцю-страхувальнику необхідно відкрити окремий рахунок у банку, а страхувальнику-бюджетній установі – у відповідному органі Держказначейства України.

Згідно з ч. 1 ст. 21 Закону № 2240, фінансування страхувальника на окремий рахунок має здійснюватися протягом 10 робочих днів від надання належним чином оформленої заяви-розрахунку.

Звертаємо увагу страхувальників, що з 01.01.2011 р. зупинено виплату допомоги за принципом «взаємозаліку» – за рахунок нарахованих страхових внесків.

2. Отримавши кошти від органу фонду, страхувальник зобов'язаний виплатити допомогу по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах застрахованій особі не пізніше найближчого дня, встановленого для виплати зарплати, а допомогу на поховання – не пізніше наступного робочого дня після отримання страхових коштів від фонду. При цьому виконавча дирекція фонду допускає, що після отримання коштів фонду виплата допомоги може бути здійснена страхувальником і раніше. У разі, якщо сума отриманих страхових коштів перевищує фактичні витрати на надання матеріального забезпечення у зазначений термін, невикористані страхові кошти мають бути протягом трьох днів повернуті органу фонду, що здійснював фінансування. Страхові кошти, зараховані на окремий рахунок, можуть бути використані страхувальником виключно для

матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам. Проте частина цих коштів має бути утримана в рахунок сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів, які відповідно до законів України утримуються з цих виплат і за утримання яких роботодавець несе відповідальність згідно із законодавством України.

3. Виплата страхувальниками-роботодавцями матеріального забезпечення застрахованим особам за рахунок власних коштів з подальшим відшкодуванням (погашенням цих витрат) робочим органом відділення фонду Законом № 2240 та Законом № 2464 не передбачена.

Разом з тим виконавча дирекція фонду, враховуючи перехідний період та зміни, які відбулися в порядку оплати допомоги, вважає за можливе, як виняток, здійснювати фінансування фондом сум, які вже виплачені страхувальником за власний рахунок і відображені в заяві-розрахунку. Ці суми можуть бути повернуті з окремого рахунку на розрахунковий рахунок страхувальника.

4. До набрання чинності Закону № 2464 фізичні особи-підприємці – платники єдиного податку (далі – ФОП – платники єдиного податку) відповідно до постанови правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 04.09.2003 р. № 57 мали право на матеріальне забезпечення, передбачене ст. 34 Закону № 2240, у разі настання страхового випадку за умови сплати встановленого розміру єдиного податку. Призначення та виплата матеріального забезпечення здійснювалася робочим органом відділення фонду за місцем обліку їх як страхувальників.

Законом № 2240 строків звернення ФОП – платниками єдиного податку за призначенням матеріального забезпечення не передбачено. Отже, ФОП – платники єдиного податку, в яких страховий випадок настав у 2010 р., мають право на матеріальне забезпечення щодо цього страхового випадку у 2011 р. за умови надання до робочого органу фонду заяви, листка непрацездатності та документа, що підтверджує сплату єдиного податку на момент настання страхового випадку. При цьому такі страхувальники повинні стати на облік в органі Фонду.

5. Починаючи з 1 січня 2011 р., відповідно до ст. 10 Закону № 2464, ФОП – платники єдиного податку в разі виявлення бажання брати добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме: участь у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, – подають до територіального органу ПФУ заяву про добровільну участь та укладають договір. Суму, на яку будуть нараховувати єдиний внесок, у тому числі відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, зазначені особи визначають самостійно та прописують у договорі, оскільки такі особи не ведуть облік оподаткованого доходу. Така сума не може бути більшою максимальної величини бази

нарахування єдиного внеску. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального внеску. Надання матеріального забезпечення та соціальних послуг здійснюється лише за умови сплати єдиного внеску до настання страхового випадку. Необхідно також знати, що сплата єдиного податку в грудні 2010 р. за період 2011 р. не дає права платникам єдиного податку вважатися з 01.01.2011 р. застрахованими особами в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.

6. Виконавча дирекція фонду звертає увагу на те, що ст. 51 Закону № 2240 визначено перелік документів, які є підставою для матеріального забезпечення застрахованим особам, до якого не включено страхове свідоцтво. Відсутність свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на сьогодні не може бути підставою для відмови в призначенні матеріального забезпечення застрахованій особі (*Артем'єв А. Виплати по лікарняних – без затримок // Верже (<http://www.verge.zp.ua/gazeta.html>). – 2011. – 31.03).*

Депутати Івано-Франківської обласної ради стурбовані соціальними протестами і незадоволенням населення, які викликані оприлюдненням проектом закону України «Про гарантії держави щодо виконання рішень суду» (реєстр. № 7562 від 14.01.2011 р.). З такою заявою вони звернулися до Голови ВР України В. Литвина.

Зокрема, у тексті звернення йдеться про те, що «проект закону негативно сприйняли громадські організації, які об'єднують осіб, постраждалих від Чорнобильської катастрофи. Усі вони вказують на те, що проект значно погіршує їхнє соціальне становище, фактично знищує пільги та компенсації чорнобильців. Крім того, законопроект розроблено без попереднього громадського обговорення та врахування думки громадських організацій, територіальних громад та органів місцевого самоврядування. Проект закону в розд. II „Прикінцеві та перехідні положення” передбачає внести зміни до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали унаслідок Чорнобильської катастрофи”». Зокрема, Кабінету Міністрів України надається право встановлювати розміри соціальних виплат і пенсій постраждалим внаслідок чорнобильської катастрофи, а не визначати їх відповідно до мінімальних розмірів заробітної плати і пенсії за віком, як це передбачено чинним законодавством.

Цинізм розробників цього законопроекту полягає в тому, що його подано до Верховної Ради України саме напередодні 25-ї річниці Чорнобильської катастрофи. Тому доводиться констатувати, що керівництво держави не зацікавлене у знятті соціальної напруги серед чорнобильців, захисті їхніх прав та інтересів.

Підтримуючи звернення громадських організацій краю, заперечуємо прийняття законопроекту, який ускладнює соціально-політичну ситуацію, стає

джерелом напруги, погіршує і без того складні умови життя людей.

Просимо зняти з реєстрації та не вносити на розгляд сесії Верховної Ради України проект закону України „Про гарантії держави щодо виконання рішень суду”» (*Закон не повинен бути джерелом соціальної напруги // Галичина (www.galychyna.if.ua). – 2011 . – 31.03).*

ЩОДЕННИК БЛОГЕРА

Блог UBR

Об авторе:

О. Пестрецова-Блоцкая, финансовый эксперт, руководитель Центра бизнес-технологий ТОТ

С ассоциативным рядом можно, конечно, бороться: сделать лоботомию, перестать думать или перестать читать и слушать новости о деятельности правительства Украины. Но пока, прочитав очередную новость о деятельности вице-премьер-министра Украины С. Тигипко, по поводу легализации заработных плат, возникшая ассоциация именно такая.

Речь идёт о представленных 4 апреля 2011 г. трёх законопроектах (сам перечень законопроектов не публикуется даже на официальном сайте С. Тигипко). При этом громогласно заявлено, что все законопроекты направлены на легализацию заработных плат и защиту работников (от работодателей). Видимо, перечитали «Капитал» Маркса, но, к сожалению, не далее 4 главы 1 тома.

Сейчас даже речь не идёт о том, что, кроме административных методов регулирования, которые использует правительство в качестве инструментов реформ, существует целый комплекс экономических методов.

Также речь не идёт о том, что в трудные экономические времена даже коммунистические правители понимали приоритетность поддержки развития экономики за счёт малого и среднего бизнеса.

Также речь не идёт о том, что большинство мелких и средних компаний по сути своей являются семейными бизнесами (если и не по факту это семья, то по коллективному «духу» – это точно семья). И это означает, что попытка вбить очередной клин между работодателем и сотрудником не имеет под собой идеологической основы. Времена «им. Павлика Морозова» давно прошли (хотя очень понятны ностальгические мотивы в законопроектах правительства – возрастной менталитет, что ли, не даёт оторваться от корней). Может Л. Подеревянский проведёт благотворительный спектакль для членов правительства.

И даже речь не идёт о том, что ни одно правительство в Украине ни разу ещё не продемонстрировало своего умения распорядиться государственным бюджетом на благо не своё личное, а на благо государства. Это одинаково хорошо видят и

работники предприятия, и владельцы малого и среднего бизнеса.

Речь, как ни странно, даже не о том, что налоговая нагрузка по заработной плате в Украине выше, чем в развитых европейских странах.

Речь идёт о простой арифметике. Ну, кто-нибудь, когда-нибудь при принятии важных государственных решений может провести простые арифметические действия.

Предприятие на упрощенной системе налогообложения с единым налогом с оборота в размере 10 %, с годовым объемом продаж в млн грн в год и уровнем затрат (без учёта заработных плат) 30 % . У предприятия в штате пять сотрудников. Уровень заработных плат сотрудников по факту составляет в месяц 5000 грн. Предприятие рассматривает, как платить заработную плату своим сотрудникам: как хочет государство или как всегда.

Считаем сценарий «белые и пушистые»: годовая сумма заработных плат сотрудников составляет $5000 * 12 * 5 = 300$ тыс. грн. Государство в виде начислений на заработную плату (33,77 %) и удержаний с заработной платы (18,06 %) получит в бюджет 155 490 грн.

Считаем сценарий «как всегда»: ставим минимальную заработную плату в месяц 1000 грн. Остальное 20 000 грн в месяц ($25\ 000 - 1000 * 5$ чел.) или 240 000 грн в год предприятие доплатит как всегда. При этом наше предприятие не собирается нарушать закон. Владельцу предприятия никто не может запретить воспользоваться своими дивидендами, которые он получит после уплаты всех обязательных платежей, включая и подоходный налог с доходов собственника, по своему усмотрению. Сумма начислений и удержаний с заработной платы в 1000 грн в год составит 31 098 грн ($1000 * 33,77 \% * 5 * 12 + 1000 * 18,06 \% * 5 * 12$). После уплаты налога с оборота, всех затрат и выплаты заработной платы со всеми начислениями-удержаниями, прибыль предприятия составит: ($1\ \text{млн грн} - 10 \% - 300\ 000$ (30 % затрат от 1 млн грн) $- 1000 * 5 * 12 - 31\ 098$) $= 508\ 902$ грн. Подоходный налог с суммы до 120 000 грн 15 %, с превышения ($508\ 902 - 120\ 000 = 388\ 902$) – 17 %. Общая сумма подоходного налога 84 113,34 ($120\ 000 * 15 \% + 388\ 902 * 17 \%$). Общая сумма платежей, сделанных в бюджет государства, составит 115 211,34 грн ($31\ 098 + 84\ 113,34$).

По первому сценарию в бюджет платится 155 490 грн, по второму – 115 211,34. Экономический эффект второго сценария составляет 40 278,66 грн. Эти деньги я лучше отдам своим сотрудникам. Это более выгодное вложение денег. И даже если сотрудники заплатят со своих доходов подоходный налог в размере 15 % – эта схема остаётся менее затратной.

Может государству стоит направить поиски «лёгких» денег для пополнения бюджета в сторону экономии расходов на себя любимого? И цифры экономии сопоставимы с ожиданиями получения денег от репрессий по «зарплатному» законодательству (*Пестрецова-Блоцкая О. Броня крепка и танки наши быстры // UBR Блоги (<http://blog.ubr.ua>). – 2011. – 12.04*).

Об авторе:

Я. Оника, адвокат, партнер юридической фирмы «Кибенко, Оника и партнеры», соискатель кафедры экологического права НЮАУ им. Я. Мудрого, член Ассоциации юристов Украины

12 марта 2011 г. вступил в силу Закон Украины «О регулировании градостроительной деятельности» (регистр. № 3038-VI), принятый Верховной Радой ещё 17 февраля нынешнего года. Хотя Закон и предусматривает упрощение процедуры строительства, много вопросов остаются неразрешенными.

Данный нормативно-правовой акт установил новый порядок осуществления строительной деятельности, начиная с момента получения разрешения на начало строительных работ и заканчивая принятием объекта в эксплуатацию и оформлением права собственности на него. И хотя Закон предусматривает упрощение процедуры строительства с её дифференциацией в зависимости от категории сложности объектов, он оставляет много вопросов не разрешенными.

Один из главных вопросов – это высокая степень зависимости Закона от подзаконных нормативно-правовых актов, которые должны быть приняты Кабинетом Министров в дальнейшем во исполнение предписаний Закона. Поскольку на сегодняшний день они не приняты, Закон практически работать не может. Кроме того, Закон не отменил действие таких нормативно-правовых актов, как Постановление Кабинета Министров № 923 от 8 октября 2008 г. «О Порядке принятия в эксплуатацию законченных строительством объектов», Постановление Кабинета Министров № 1104 от 30 сентября 2009 г. «Некоторые вопросы предоставления разрешений на выполнение подготовительных и строительных работ» и т.д. В результате всего этого сложилась ситуация, в которой новый Закон не может быть применён из-за отсутствия подзаконного регулирования, а существующие и действующие подзаконные акты противоречат Закону, и их применение будет неправомерным (**Оника Я. Закон Украины «О регулировании градостроительной деятельности» не сможет работать // UBR Блоги (<http://blog.ubr.ua>). – 2011. – 6.04).**

Блог на сайте юридической фирмы «Профит-Консул»

С 01.01.2011 г. вступил в силу и Налоговый кодекс Украины (далее – НКУ), который также среди многих своих разделов, регулирует вопросы налогообложения прибыли предприятий и возвратной финансовой помощи в частности.

Нельзя сказать, что НКУ как-то революционно изменил вопросы регулирования финансовой возвратной помощи, в большинстве вещей он просто

продублировал положения Закона «О налогообложении предприятий». Так НКУ (подпункт 135.5.5 ст. 135 кодекса), равно как и Закон, включает в состав доходов, подлежащих налогообложению, суммы возвратной финансовой помощи, полученной налогоплательщиком в отчетном налоговом периоде, которые остаются невозвращенными на конец такого отчетного периода, от лиц, не являющихся плательщиками этого налога (в том числе нерезидентов), или лиц, которые, согласно НКУ, имеют льготы по этому налогу, в том числе право применять ставки налога ниже, чем установленные п. 151.1 ст. 151 Налогового кодекса, основная ставка налога по этому пункту составляет 10 %. То есть можно сделать вывод, что в случае, когда такая возвратная финансовая помощь не возвращается в срок, то она подлежит налогообложению, как доход, полученный налогоплательщиком. Однако в случае, если в будущих отчетных налоговых периодах налогоплательщик возвращает такую возвратную финансовую помощь (ее часть) лицу, ее предоставившему, такой налогоплательщик увеличивает сумму расходов на сумму такой возвратной финансовой помощи (ее части) по результатам отчетного налогового периода, в котором состоялось такое возвращение. Это означает, что в таком случае сумма этой возвратной финансовой помощи должна быть включена в валовые расходы налогоплательщика и валовых доходов той стороны, которая такую помощь оказала, соответственно. При этом доходы такого налогоплательщика не увеличиваются на сумму условно начисленных процентов, а налоговые обязательства лица, предоставившего возвратную финансовую помощь, не изменяются как при ее выдаче, так и при ее обратном получении.

И здесь может возникнуть вопрос, а чем же положения НКУ отличаются от Закона?

Как известно, в Законе «О налогообложении предприятий» было требование обязательного возврата средств такой помощи до окончания того налогового периода (в данном случае квартала), в который такая помощь была оказана. То есть это касалось всех форм предоставления возвратной финансовой помощи, как от учредителя налогоплательщика к такому налогоплательщику, так и от других лиц такому налогоплательщику. В положении же Налогового кодекса является существенное отличие относительно сроков возврата такой финансовой помощи, когда ее оказывал учредитель или участник налогоплательщика. НКУ (все тот же подпункт 135.5.5 ст. 135) предоставляет возможность возврата возвратной финансовой помощи в течение 365 календарных дней.

То есть таким образом разрешается возвращать сумму помощи позже, чем в том отчетном периоде, когда она была предоставлена, и это не будет считаться не возвращением в срок и, соответственно, не будет облагаться налогом. Однако такая норма вступает в действие, как и весь разд. III Налогового кодекса («Налог на прибыль предприятий»), лишь с 1 апреля 2011 г. А значит всем тем, кто получал возвратную финансовую помощь в первом квартале 2011 г., необходимо вернуть ее до окончания квартала, как того и требует Закон (*Диденко И.*

Юридический блог компании Jurimex

Об авторе:

З. Топорецька, старший юрист юридичної компанії Jurimex

З 5 квітня 2011 р. набирають чинності окремі статті Візового кодексу ЄС (Регламент № 810/2009 Европейского парламента и совета от 13 июля 2009 г., устанавлюючий Кодекс Сообщества о визах (Визовый кодекс)), які регулюють питання відмови консульств у видачі в'їзної візи до країн-учасниць Шенгенської угоди. Зокрема, набирають чинності положення щодо обов'язкової аргументації відмови консульства у видачі візи, її анулювання чи відміни, а також вводиться спеціальний формуляр, який зобов'язане заповнювати консульство країни з вказівкою на конкретну причину відмови у видачі візи. При цьому, обов'язковою умовою є також зазначення у формулярі процедури оскарження такої відмови.

Як відомо, можливість оскарження рішень про відмову у видачі візи до прийняття Візового кодексу визначалася кожною країною самостійно і, як правило, зводилася до подання апеляційного листа з обґрунтуванням причин незгоди та проханням про повторний перегляд візової заяви, хоча укладена між Україною та Європейським Співтовариством Угода про спрощення оформлення віз передбачала аргументацію відмови та можливість її оскарження (проте не давала інформації про порядок та терміни такого оскарження). В окремих країнах, зокрема Швеції, Чехії, Латвії, Естонії, процедури апеляційного оскарження такої відмови взагалі не існувало. При цьому конкретні причини відмови до прийняття Візового кодексу були дуже різними і навіть не піддавалися будь-якій класифікації. На сьогодні ж, відмова у видачі візи не є категоричним і остаточним рішенням, оскільки громадянин має право оскаржити дане рішення співробітника консульства. Проте, Візовий кодекс, передбачивши такі умови, надав всім країнам-учасникам строк для приведення свого національного законодавства у відповідність з його вимогами, встановивши відстрочку до 5 квітня 2011 року.

Таким чином, з 5 квітня цього року консульства країн Шенгенської угоди зобов'язані у випадку відмови у видачі візи заповнювати спеціальний формуляр, форма якого затверджена Візовим кодексом. Формуляр складається з вступної, мотивувальної та заключної частин.

У вступній частині вказується найменування консульства чи іншого органу, який прийняв рішення, а також характер прийнятого рішення (відмова у видачі візи, анулювання чи відміна візи).

У мотивувальній частині консульство робить відмітку навпроти графи, яка відповідає підставі відмови/анулювання чи відміни візи. Конкретні підстави

зазначені в ст. 32 та 34 Візового кодексу, при цьому їх перелік було розширено. Зокрема, доцільно звернути увагу на випадок, коли особі може бути відмовлено, якщо «особа надає фальсифікований чи викривлений документ; не надає підтвердження мети та тривалості перебування; або якщо наявні розумні сумніви стосовно справжності наданих особою підтверджуючих документів чи достовірності їх змісту, стосовно надійності наданих особою заяв чи намірів покинути територію держави до дня закінчення дії візи, про видачу якої просить заявник, тощо». При цьому такі підстави є оціночними категоріями, а отже, надаватимуть консульствам можливість для відмови лише за суб'єктивною оцінкою самого працівника, і цим дещо ускладнить отримання візи. Більше того, Візовий кодекс встановив невиключний перелік документів, які повинен подати заявник для отримання в'їзної візи до країни Шенгенської угоди. Це означає, що консульствам надається право вимагати в заявників додаткові документи, які вони «вважатимуть за потрібне».

У заключній частині формуляру заявнику повідомляється про його право оскаржити прийняте рішення та наводяться посилання на національне законодавство і процедуру оскарження, включаючи інформацію про компетентний орган з розгляду скарги, а також термін на її подання.

Проте основна проблема такого оскарження в тому, що відповідно до ст. 32 Візового кодексу оскарження здійснюється у відповідності до національного законодавства країни, яка відмовила у видачі візи. Так, зокрема, консульство Німеччини зазначає, що відмова у видачі візи оскаржується згідно з німецьким адміністративним правом у термін один місяць з дати отримання відмови до Адміністративного суду у Берліні. За законодавством Іспанії апеляційна скарга подається до Верховного суду Мадрида, термін апеляційного оскарження становить два місяці з дати отримання відмови або може бути подана в консульство, яке прийняло таке рішення протягом одного місяця з дня повідомлення про відмову.

При цьому важливо врахувати, що апеляція складається за певною юридичною формою, згідно з вимогами країни чи самого консульства. Складена і перекладена апеляція підписується заявником особисто. Таким чином, заявник просто не зможе самостійно правильно оформити таку апеляцію, а змушений буде звертатися до юристів країни, яка прийняла таке рішення. У такому випадку, проблема – знайти юристів в іноземній державі, які зможуть правильно і аргументовано оформити апеляцію, а також знайти кошти на оплату їх послуг, при цьому вклястися у місячний термін подання апеляції.

Серйозною проблемою може стати те, що заявник не встиг оформити апеляцію у встановлений термін, у цьому випадку вона не підлягатиме розгляду. Разом з тим, якщо заявник не оскаржить рішення про відмову у встановлений термін, це тим самим вважатиметься, що він згоден з причинами відмови та аргументацією, наведеною працівником консульства у формулярі. При цьому всі відмови заносяться до єдиної бази – Візової інформаційної системи. Таким чином,

просто змінивши закордонний паспорт, заявник не зможе вирішити проблему, оскільки під час наступного звернення до будь-якого консульства країн-учасниць Угоди буде інформація про те, що заявнику свого часу відмовили у видачі візи.

Проте, якщо заявник своєчасно підготує всі документи та аргументовані спростування на таку відмову, є велика імовірність прийняття позитивного рішення на користь заявника.

Без сумніву, зобов'язання аргументувати відмову у видачі візи та можливість її оскарження дещо дисциплінує консульства та знизить кількість необґрунтованих та безпідставних відмов. Можливість подання апеляції на рішення консульства розширює права та можливості заявника щодо захисту своїх прав, проте порядок реалізації права на апеляцію для українського громадянина залишається складним, дорогим та практично недосяжним (*Топорецька З. Візовий кодекс, ч. 2: відмову у видачі візи до країн-учасниць Шенгенської угоди можна оскаржити // Юридический блог компании Jurimex (<http://jurblog.com.ua>). – 2011. – 5.04).*

Блог на сайті Кореспондент.net

Об авторе:

Р. Демчик, голова Ради Федерації роботодавців м. Києва, Президент Всеукраїнської громадської організації «Захисту прав споживачів фінансових послуг»

1 квітня 2011 р. вступив в силу III розділ Податкового кодексу, що стосується сплати податку на прибуток підприємств. З цього дня компаніям, що працюють за загальною системою оподаткування, заборонено відносити на валові витрати вартість товарів та послуг, куплених у «спрощенців» (ст. 139 ПК), що робить їхнє співробітництво з приватними підприємцями не вигідним. У результаті дрібні бізнесмени будуть змушені від сьогодні або продавати товар кінцевим споживачам, або співпрацювати з собі подібними, чи закритися.

У податківців своя правда. Згідно з даними ДПАУ, у січні–лютому 2011 р. кількість фізосіб-підприємців збільшилась на 2,5 % порівняно з аналогічним періодом 2010 року. 170 тис. фізосіб-підприємців, за підрахунками податківців, замішані в схемах оптимізації. Виходить, що заради цих 170 тис. держава готова поставити під загрозу існування 1 млн підприємців, не враховуючи їхніх найманих працівників. Куди підуть ці люди? Вони або продовжать працювати, але вже на нелегальній основі, або займуть чергу на біржі праці. До речі, зниження кількості безробітних, що розпочалося минулого року, знову призупинилось і почало зростати. Згідно з даними Держкомстату, рівень безробіття в Україні за лютий 2011 р. порівняно з січнем збільшився на 5,3 % – до 616,7 тис. осіб. Це 2,2 % працездатного населення. Кількість громадян, що отримують допомогу по безробіттю – зросло на 4,1 %.

Що стосується збільшення кількості підприємців, то це можна пояснити не стільки поліпшенням умов бізнесу, скільки труднощами, пов'язаними з процедурою ліквідації підприємств. Залежності від регіону та рівня «зв'язків» за проведення процедури, потрібно заплатити 3–30 тис. грн неофіційної винагороди податківцям. Звичайно, у таких умовах дешевше здавати пусті звіти. Слід враховувати і такий варіант обходу нових податкових норм, як створення, замість «єдиноподатника», нового підприємства на загальній системі оподаткування, яке може претендувати на 5-річні податкові канікули. Або використання його як буфера між спрощеною та звичайною системою оподаткування.

Було б логічно вводити податкові канікули не для нових підприємців, а для вже існуючих та працюючих «єдиноподатників». Тим більше що умови, за яких новостворена компанія може користуватися благами податкових канікул, майже неможливі для виконання підприємствами малого та середнього бізнесу (*Демчак Р. Що буде з малим бізнесом після першого квітня // Кореспондент.net (<http://blogs.korrespondent.net>). – 2011. – 4.04).*

DeBosh – блогосоциальная сеть

«Законы Украины позволяют богачам не платить налоги. Мы заставим их поделиться. Введение налога на перераспределение капитала поможет исправить положение.

Богатые украинцы сегодня фактически освобождены от уплаты налогов на доходы физлиц на законодательном уровне. Такое мнение озвучил бывший глава Госфинуслуг В. Суслов во время Финансового пресс-клуба, – пишет «Зеркало недели».

Эксперт объяснил, что официально богатые люди в основном не получают заработную плату, потому с них и не вычитается налог на доходы физических лиц и не делаются отчисления в социальные фонды. Их основные доходы – от ценных бумаг и депозитов, также не облагаются.

«Политика должна быть изменена. Если будет введен разумный налог, в том числе на перераспределение капитала, то и внутренняя, и макроэкономическая ситуация будет иной», – отметил В. Суслов.

Анализируя же негативное влияние покупок состоятельными людьми импортных предметов роскоши на курсовую стабильность, эксперт подчеркнул необходимость поднятия акцизов на них, чтобы противодействовать поддержке импорта и, соответственно, не создавать государству лишних проблем.

В свою очередь председатель правления Дочернего банка «Сбербанка России» И. Юшко высказал мнение, что в действительности обществу выгодно, чтобы состоятельные люди покупали дорогие вещи, даже импортные, на территории Украины. Банкир отметил, что в таком случае госбюджет получает дополнительные поступления.

Если же будут созданы дополнительные фискальные барьеры для этого, богатые граждане будут выводить за рубеж свои сбережения, где и будут покупать желаемые вещи, и государство же от этого может только проиграть.

Комментарии:

Irakli: ...Налоги, в том виде что есть сейчас, – сущее ЗЛО

naj2011: ...Вы сейчас с позиции богатого человека это написали?

(Експерт: закони України дозволяють багачам не платити податки // DeBosh (<http://debosh.net/blog/4973.html>). – 2011. – 29.03).

ДО УВАГИ ДЕРЖСЛУЖБОВЦЯ

Н. Моїсеєнко, наук. співроб. НБУВ

Нові надходження до НБУВ з юридичних наук

Держава і право: Бібліографічні посібники : анот. кат. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; уклад.: В. Ю. Радченко, В. А. Шкаріна ; наук. ред. і авт. передм. [Бібліографія права і юридичних наук – важливий інформаційний ресурс] Т. В. Добко. – К., 2010. – 292 с.

Ва727096

Хя1 Д 36

Відображено основні бібліографічні посібники з питань держави і права українською та російською мовами, які зберігаються у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Видання складається з восьми розділів: «Загальні питання держави і права», «Держава і право в Україні і в Росії до 1917 р.», «Радянська держава і право. Українське правознавство у межах та поза межами СРСР», «Держава і право незалежної України», «Держава і право зарубіжних країн», «Міжнародне право», «Порівняльне правознавство», «Показчики змісту періодичних видань».

Довідково-допоміжний апарат видання становить показчик імен.

Жиляєв І. Б. Словник-довідник основних понять та визначень українського освітнього законодавства / Жиляєв І. Б., Чижевський Б. Г. ; Наук.-дослід. центр прав. інформатики Нац. акад. прав. наук України. – К. : Парламент. вид-во, 2010. – 108 с.

ВА729925

X81(4УК)я2 Ж 72

Словник охоплює біля тисячі основних понять та визначень, які використовуються в українському освітньому законодавстві. Наведено загальний порівняльно-правовий аналіз українського освітнього законодавства з деякими поняттями міжнародного права.

Назви понять та визначень подано відповідно до їх законодавчого закріплення. Статті охоплюють усі основні джерела українського законодавства у сфері освіти: Конституцію України, кодекси України, закони України, конвенції, ратифіковані Верховною Радою України, постанови Кабінету Міністрів України, доктрини, стратегії, програми, положення, інструкції, методичні рекомендації тощо, затверджені відповідними актами центральних органів виконавчої влади.

Для зручності користування видання містить покажчик понять та визначень, список використаних нормативно-правових актів.

Коментовані зразки документів (за чинним законодавством) : у 3 т. Т. 1 / за заг. ред. В. М. Марченка, О. Д. Чуєвої. – Х. : Страйд, 2010. – 440 с. – (Серія «Юридичний радник»). – Дод. до наук.-практ. журн. «Мала енциклопедія нотаріуса».

C11030/1

X83(4УК)я2 К 63

Подано аналітичні матеріали з викладенням їх практичного застосування у вигляді документів з урахуванням відповідності чинному законодавству станом на 1 вересня 2010 р.

Наведено та проаналізовано документи, які відображають усі сторони життя та знаходять практичне використання у будь-яких випадках: договори (куплі-продажу квартири, про поділ майна, довічного утримання, дарування, керування, спадкового майна, укладання шлюбного договору, про участь у вихованні та утриманні дитини тощо); повідомлення, зокрема про вчинення нотаріальної дії; заяви; угоди; довіреності, зокрема на ведення судових справ, тощо.

Коментований переклад Візового кодексу Європейського Союзу / Громад. ініціатива «Європа без бар'єрів» ; пер.: Л. Левандовська. – К. : Вістка, 2010. – 160 с. : табл.

ВА731393
Х91я2 К 63

Подано неофіційний переклад Регламенту № 810/2009 ЄС, що встановлює Кодекс Спільноти з візових питань, здійснений громадською ініціативою «Європа без бар'єрів» у рамках проекту «Коментований переклад Візового кодексу Європейського Союзу та інформування громадян України», за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Основна змістовна частина кодексу супроводжується коментарями фахівців «Європи без бар'єрів». Запропоновані коментарі зосереджують увагу читачів на запроваджених кодексом нововведеннях (порівняно зі Спільними консульськими інструкціями та Угодою про спрощення оформлення віз між Україною та ЄС) та містять поради щодо практичного використання положень кодексу в процесі отримання шенгенських віз.

Додатки вміщують: бланк анкети для отримання шенгенської візи, перелік документів для отримання візи, зразок як заповнювати візові бланки тощо.

Кримінологія : бібліогр. довід. / Ін-т права В. Сташиса Класич. приват. ун-ту ; [упоряд.: К. С. Босак та ін. ; за заг. ред. С. Ф. Денисова]. – Запоріжжя : [КПУ], 2010. – 488 с.

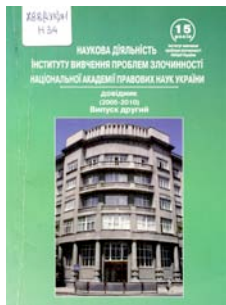
ВА735475
Х88(4УК)я2 К 82

Видання містить понад 5 тис. джерел з проблем кримінології, що є у фондах бібліотеки Інституту права ім. Володимира Сташиса Класичного приватного університету та у Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Горького, які вийшли упродовж 2000–2010 рр. та деякі окремі видання, які вийшли друком раніше в Україні, Росії та інших країнах.

Довідник доповнений виданнями з інших галузей права, гуманітарних наук: кримінально-виконавче право, кримінальний процес, економіка, соціологія, психологія, філософія та інші, що становлять певний інтерес для кримінологічної науки. Це монографії, підручники, посібники, тексти лекцій, збірники статей, матеріали конференцій, автореферати дисертацій, а

також статті з періодичних видань.

Бібліографія складається з двох частин та 44 розділів. У межах розділу література розташована за алфавітом. Окремими розділами подано персоналії та інтернет-ресурси з кримінології, перелік фахових видань, паспорт спеціальності, алфавітний покажчик авторів.

Наукова діяльність Інституту вивчення проблем злочинності Національної академії правових наук України : довідник. Вип. 2 (2005–2010) / за ред. В. І. Борисова, В. С. Батиргарєєвої ; Нац. акад. правових наук України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. – Х. : Кроссруд, 2010. – 208 с.

В352658/2

X88(4УК)я1 Н 34

Довідник включає фундаментальні та прикладні наукові дослідження, проведені інститутом з метою розроблення ефективних кримінально-правових заходів з проблем боротьби зі злочинністю, представлені на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах за 2005 – 2010 рр.

Назви розділів у виданні відповідають напрямам наукової роботи співробітників Інституту: виставки наукових та технічних досягнень (ряд приладів та комп'ютерних програм лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю»), законопроектні роботи, постанови пленуму Верховного Суду України, наукові публікації (монографії, науково-практичні коментарі, науково-практичні посібники, збірники наукових праць тощо).

Наукові дослідження інституту знаходили практичне використання в практичній діяльності правоохоронних органів, державних органів влади, інших соціальних інституцій суспільства.

Соціальний захист населення в Україні : [зб. законодавч. і нормат. актів] / упоряд.: А. В. Паливода, В. В. Орленко. – Офіц. текст. – К. : Видавець Паливода А. В., 2010. – 544 с. – (Закони України).

ВА724858

X87(4УК)я2 С 69

Наведено законодавчі та нормативні акти, що регламентують соціальний захист населення в Україні, а саме: про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

про основи соціальної захищеності інвалідів, про соціальний захист дітей війни, військовослужбовців та членів їхніх сімей; про соціальне становлення та розвиток молоді тощо.

Подано закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази та інструкції Міністерства України у справах сім'ї, дітей, молоді та спорту зі змінами та доповненнями станом на 25 листопада 2009 р. з посиланнями на публікації у друкованих виданнях.

Після бібліографічного опису наведено шифри зберігання книги у загальному фонді НБУВ та відділі довідково-бібліографічного обслуговування.

Шановні колеги!

Запрошуємо вас до співдружності у розробці нового періодичного видання, що має на меті оперативно відображати актуальні питання законотворення. Ваші відгуки і пропозиції просимо надсилати за електронною адресою gdrp@uandex.ua.